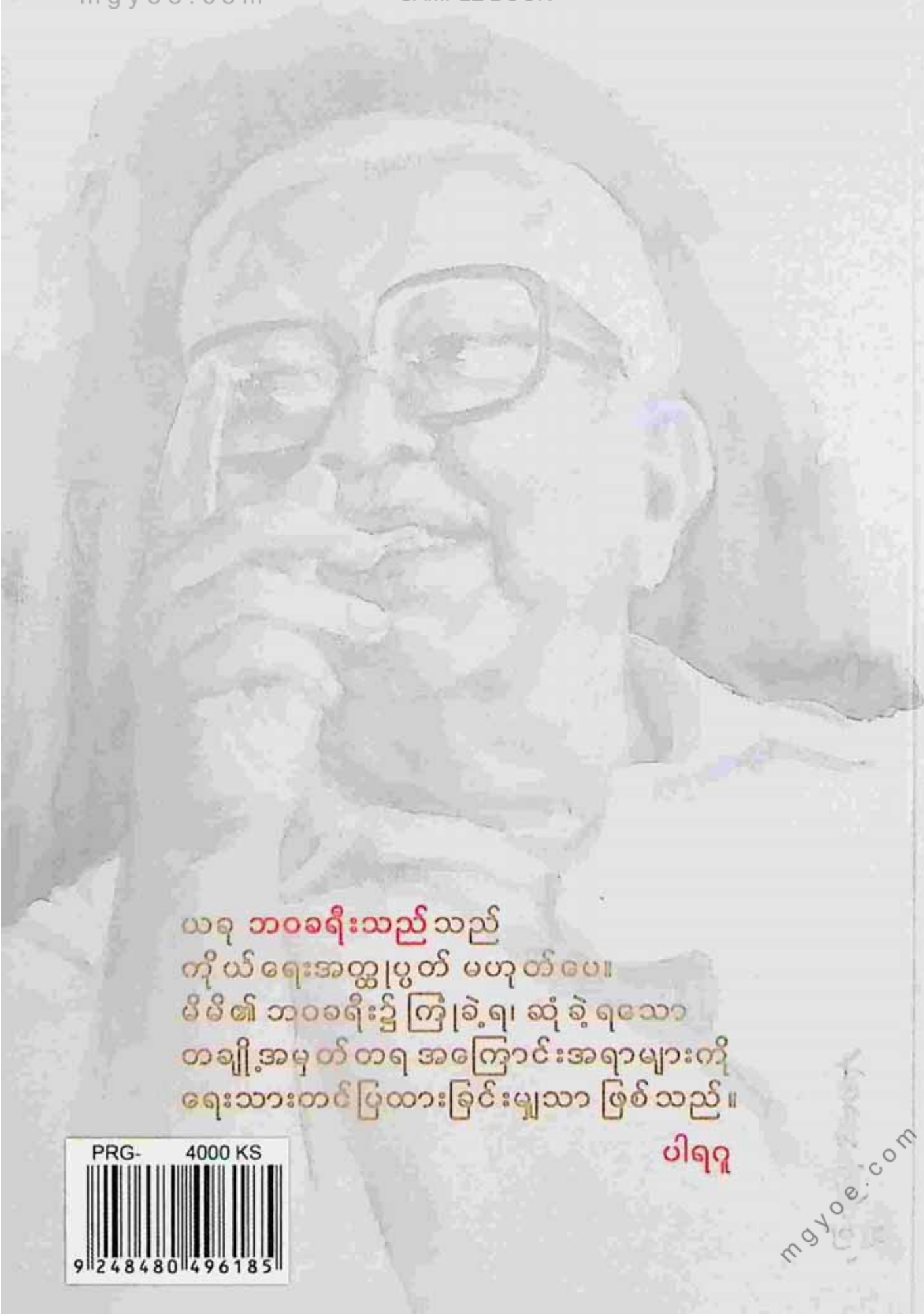

ပါရဂူ
ဘဝခရီးသည်

တတိယအကြိမ်

mgyc.com
Korwin's Art

ယခု ဘဝခရီးသည်သည်
 ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ မဟုတ်ပေ။
 မိမိ၏ ဘဝခရီး၌ ကြုံခဲ့ရ၊ ဆံ့ခဲ့ရသော
 တချို့အမှတ်တရ အကြောင်းအရာများကို
 ရေးသားတင်ပြထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။

ပါရဂူ

PRG- 4000 KS

9 248480 496185

နှစ်ကာလများ
စာအုပ်အစီအစဉ် ၄၀၀

ဘဝခရီးသည် ပါရဂူ

နှစ်ကာလများ

အမှတ် ၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ် (က)၊
အောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၀၁ ၈၂၅၅ ၉၄၈၊ ၀၉ ၂၅ ၄၈၄၈ ၀၄၈၊
e-mail: theras2001@gmail.com

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ဘဝခရီးသည်

ပါရဂူ

တတိယအကြိမ်၊ ဇွန်လ၊ ၂၀၂၀၊ နှစ်ကာလများစာပေ။

ဒုတိယအကြိမ်၊ အောက်တိုဘာ၊ ၂၀၀၈၊ ထက်ဝေယံစာပေ။

ပထမအကြိမ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၉၆၊ ဝါမိုးအောင်စာပေ။

အုပ်ရေ - ၁၀၀၀

တန်ဖိုး - ၄၀၀၀ ကျပ်

ထုတ်ဝေသူ ဦးစိန်ဝင်း၊ နှစ်ကာလများ စာပေ (၀၀၇၄၄)၊ ၁၀၄၊ အပေါ်ဆုံးထပ် (က)၊
အောင်ဇေယျလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ အတွင်းနှင့် အဖုံးပုံနှိပ် ဦးအေးဝင်း၊ အေးကမ္ဘာ
ပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၂၉၀)၊ အမှတ် ၄၆၊ ၄၆လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ မျက်နှာဖုံး
ပန်းချီ ကိုကိုနိုင်၊ ကွန်ပျူတာစာစီ သရဖီ။

မာတိကာ

- အမှာစကား	၇
၁။ ဧကပုတ္တ မနုရက္ခေ	၁၁
၂။ ကံ့ကူလက်လှည့်	၂၀
၃။ ဖားဥနှင့် မင်ကွက်	၃၀
၄။ ဤရွာနှင့် ဤချောင်း	၄၁
၅။ ဤရွာနှင့် ဤလယ်ကွင်း	၅၁
၆။ မိမိနှင့် လေးခွ	၆၃
၇။ မိမိနှင့် လက်ပတ်နာရီ	၇၄
၈။ မိမိနှင့် စက်ဘီး	၈၄
၉။ မိမိနှင့် စီးကရက်	၉၅
၁၀။ မိမိနှင့် ယမကာ	၁၀၄
၁၁။ ငယ်သူငယ်ချင်း	၁၁၃
၁၂။ ဟိန္ဒူဆာဓူး ဈာန်ပျံသလား	၁၁၉
၁၃။ ဥပုသ်ဇရပ်	၁၂၆
၁၄။ တန်ခိုးပြာဋိဟာ	၁၃၃
၁၅။ နေ့တိုင်း ငါးသေတ္တာစားသူ	၁၄၃
၁၆။ အာဂ အဘ	၁၄၇

၁၇။ မိမိနှင့် ဆာဂျေအေ မောင်ကြီး	၁၅၆
၁၈။ စာဖတ်အသင်း	၁၆၆
၁၉။ ကူးတို့ဆရာ	၁၇၂
၂၀။ အရူးမကြီး အထေ	၁၈၁
၂၁။ ကောလိပ်ကျောင်းသား	၁၈၉
၂၂။ ဘကြီးဦးကျော်ဖောင်း	၁၉၇
၂၃။ ငယ်ဆရာ	၂၀၅
၂၄။ ဖွေ့ကိုယ်တော်	၂၁၄
၂၅။ ပဗ္ဗဒ္ဓိတ မင်္ဂလာ	၂၁၉
၂၆။ အင်္ဂပူ	၂၂၆
၂၇။ မယ်ကင်း၏ ရဟန်း	၂၃၄
၂၈။ ပျဉ်းမကုန်း	၂၄၃

ပထမအကြိမ်ထုတ်မှ အမှာစကား

မိတ်ဆွေတချို့က ကျွန်တော့်ကို ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ် ရေးဖို့ တိုက်တွန်းကြသည်။ ကျွန်တော် ယခုအထိ မရေးဖြစ်သေးပေ။ နောင်ကိုလည်း ရေးဖို့ ရည်ရွယ်ချက် မရှိသေးပါ။ မြန်မာစာရေးဆရာများထဲက တချို့ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ် ရေးကြသော်လည်း ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ် မရေးသော စာရေးဆရာများ အများအပြား ရှိသည်။ နာမည်ကျော် စာရေးဆရာ အတော်များများပင် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ် မရေးကြပေ။ သူတို့ အဘယ်ကြောင့် မရေးသည်ကို မသိသော်လည်း မိမိတွင်မူ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ် မရေးလိုခြင်း၏ ကိုယ်ပိုင်အကြောင်းများ ရှိနေသည်။

မိမိကိုယ်ကို ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ် တစ်စောင်တစ်ဖွဲ့ ရေးသားလောက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်း မထင်မှတ်ပေ။ နောက်တစ်ကြောင်းမှာ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ်၏ အင်္ဂါရပ်နှင့်ပတ်သက်သည့် မိမိအကြောင်းကို မထိမ်မဝက်ဘဲ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း တင်ပြသော ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ်သည်သာလျှင် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်နိုင်သည်။ မိမိတွင် မိမိအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အချို့နှင့် အခါး နှစ်မျိုးလုံးကို ဖော်ပြရဲသောသတ္တိ ရှိပါ၏လော။ မိမိအကြောင်းကို မချန်မခြင်း

တင်ပြဖို့အတွက် တွန့်ဆုတ် တွန့်ဆုတ် ဖြစ်မနေဘူးလား။ ကိုယ်ရေး အတ္ထုပ္ပတ်၏ ယင်းအင်္ဂါရပ်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း မိမိကိုယ်မိမိ သံသယ ဖြစ်နေမိသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ်ရေးဖို့ မရည်ရွယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခု 'ဘဝခရီးသည်'သည် ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ် မဟုတ်ပေ။ မိမိ ၏ ဘဝခရီး၌ ကြုံခဲ့ရဆုံးခဲ့ရသော တချို့အမှတ်တရ အကြောင်းအရာများ ကို ရေးသားတင်ပြထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယကဗျာဆရာကြီး ရဗိန္ဒရာနတ်တဂိုးက သူ၏ 'My Reminiscences'၏ အစ၌ ဤသို့ဖော်ပြထားသည်။

မိမိ အမှတ်သညာထဲတွင် စွဲနေသည့် မိမိ၏ ဘဝရုပ်ပုံကားချပ် များကို မည်သူ ရေးဆွဲသည်ဆိုသည်ကို ကျွန်ုပ် မသိပေ။ သို့ရာ တွင် မည်သူဖြစ်ဖြစ် ထိုသူသည် ပန်းချီဆရာတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ ထိုပန်းချီဆရာသည် ဖြစ်ပျက်သမျှ အရာဝတ္ထုအားလုံးကို ပုံတူ ဆွဲရန် စုတ်တံကိုင်ထားခြင်း မဟုတ်ပေ။ သူ့သဘောအတိုင်း သူ ဆွဲချင်သည့်ပုံကိုဆွဲပြီး သူ ချန်ထားချင်သည့်ပုံကို ချန်ထား သည်။ ကြီးသည့်အရာဝတ္ထုများကို သေးအောင်လုပ်ပြီး သေး သည့် အရာဝတ္ထုများကိုလည်း ကြီးအောင် လုပ်သည်။ ရှေ့က အရာဝတ္ထုများနှင့် နောက်က အရာဝတ္ထုများကိုလည်း ရှေ့နှင့် နောက် အပြောင်းအရွှေ့လုပ်ချင် လုပ်သည်။ သူ၏အလုပ်သည် ပန်းချီပုံရေးဆွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ သမိုင်းရေးခြင်း မဟုတ်ပေ ... ကျွန်ုပ် ယခုတင်ပြထားသော ကျွန်ုပ်၏ အမှတ်တရ ပန်းချီကား များကို 'အော်တိုဘိုင်အိုဂရပ်ဖီ'ဟု ထင်မှတ်ဖို့ ကြိုးစားလျှင် မှန်မည်မဟုတ်ပေ ...'

ဤ 'ဘဝခရီးသည်' ၌လည်း ကျွန်တော်၏ကလောင်သည် 'အော် တို ဘိုင်အိုဂရပ်ဖီ' ရေးနေခြင်း မဟုတ်ပေ။ ဘဝခရီးတွင် ကြုံခဲ့ရသော တချို့အတွေ့အကြုံများကို တင်ပြနေခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ရေးလိုသည့် အကွက်ကို ရေးပြီး ချန်ထားလိုသည့်အကွက်ကို ချန်ထားမည်။ ရှေ့နှင့် နောက်ကိုလည်း ရွှေ့ချင် ရွှေ့မည်။

ဘဝခရီးသည်သည် သူ၏ဘဝခရီး၌ မိုင်တိုင်များကို တစ်တိုင်ပြီး

တစ်တိုင် ဖြတ်ကျော်လာခဲ့သည်။ ခရီးစခန်းများကို တစ်စခန်းပြီး တစ်စခန်း ထားပစ်ခဲ့သည်။ ခရီးစခန်းတစ်ခု ရောက်ရှိလာသောအခါ မိမိဖြတ်သန်း ကျော်လွန်လာခဲ့သော နောက်ကြောင်းကို ပြန်မျှော်ကြည့်လိုက်သည်။ မိမိ ဖြတ်သန်းကျော်လွန်လာခဲ့သော ဘဝခရီးလမ်းဘေး၌ မည်သည့် နေရာတွင် ကုက္ကိုပင် သို့မဟုတ် မန်ကျည်းပင် သို့မဟုတ် ထနောင်းပင် ရှိနေသည်ဆိုသည်ကို မမှတ်မိတော့ပေ။ သို့ရာတွင် သစ်ပင်တစ်ပင်က နတ်စင်တွင် လွင့်နေသော ရှုပ်ပန်းထည်စကလေးကိုမူ မှတ်မိနေသည်။ မည်သည့်နေရာတွင် တိုက်တာအဆောက်အအုံများ၊ အိမ်ကြီးရခိုင်များ ရှိသည် ဆိုသည်ကို သတိမရတော့ပေ။ သို့ရာတွင် ရေဝင်သောက်သော ဖိုးတောင်သူ တဲကလေးကိုမူ သတိရနေသည်။ ခရီးစခန်းတစ်ခုက ဇရပ် သွပ်မိုးလား၊ သက်ငယ်မိုးလား ဆိုသည်ကို အမှတ်မရတော့ပေ။ သို့သော် လည်း ဇရပ်နံရံတွင် နွားကျောင်းသား မီးသွေးခဲဖြင့် လက်ကမြင်းထား သော စာတစ်ပိုဒ်ကိုမူ အမှတ်ရနေသည်။ ‘နတ်စင်က ရှုပ်ပန်းထည်စ’၊ ‘ဖိုးတောင်သူတဲ’၊ ‘ဇရပ်နံရံက နွားကျောင်းသား လက်ကမြင်းထားသော စာ’ များသည် ဤ ‘ဘဝခရီးသည်’ ၏ အဓိကအကြောင်းအရာများ ဖြစ် ကြသည်။

ဤ ‘ဘဝခရီးသည်’ ၌ ပါသော စာများကို ရေးသားရန် လှုံ့ဆော်သော နွယ်နီမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာချုပ် နတ်နွယ်အားလည်းကောင်း၊ တစ်ပုဒ်စီ ဦးစွာဖော်ပြပေးသော နွယ်နီမဂ္ဂဇင်းအားလည်းကောင်း၊ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပေးသော ဝါမိုးအောင်စာပေအားလည်းကောင်း ကျေးဇူး အထူးတင်ပါသည်။

ပါရဂူ
၁၊ ၁၊ ၁၉၉၆။

ဧကပုတ္တ မနုရက္ခေ

‘မာတာ ယထာ နိယံပုတ္တ မာယုသာ ဧကပုတ္တ မနုရက္ခေ’
[တစ်ဦးသောရင်သွေးကို အသက်နှင့်လဲ၍ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်
သော မိခင်၏ မေတ္တာမျိုးကို သတ္တဝါများအပေါ်၌ ထားရမည်]

မိခင်သည် တစ်ဦးတည်းသော ရင်သွေးကို အသက်နှင့်လဲ၍ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည်။ ‘ဧကပုတ္တ မနုရက္ခေ’ ဟူသည်မှာ သတ္တဝါများအပေါ် ထားသင့်ထားအပ်သော မေတ္တာကို မိခင်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ တစ်ဦးတည်းသော ရင်သွေးအပေါ်ထားသော မေတ္တာနှင့် ဥပမာနှိုင်း၍ မိန့်ဆိုထားသော တရားစကား ဖြစ်သည်။ မေတ္တသုတ်၌ ပါရှိသော ယင်းအဆိုအမိန့်ကို ‘ကမ္ဘာမီးလောင် သားကောင်ချနင်း’ ဟူသော စကားပုံက ချေဖျက်ထားသော်လည်း ယင်းအဆိုအမိန့်သည် ကျေပျက်မသွားပေ။ လူတိုင်းလူတိုင်း၏ ဘဝသည် အထူးသဖြင့် ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးဘဝသည် မိခင်မေတ္တာအပေါ်၌ အခြေခံနေသည်။

ကျွန်တော်၏ ငယ်စဉ်တောင်ကျေး အကလေးဘဝသည်လည်း မိခင်၏ မေတ္တာရိပ်ငြိမ်တွင် ကြီးပြင်းခဲ့ရသည်။ မိခင်၏ မေတ္တာလောင်းရိပ်

အောက်၌ လူလားမြောက်ခဲ့ရသည်။

ကျွန်တော် ငယ်စဉ်က မိခင်မေတ္တာကို မှတ်ကျောက်အတင်ခံရသည့် အဖြစ်မျိုး မြင်ခဲ့ဖူးသည်။ ကျွန်တော် သုံးလေးနှစ်သားအရွယ်က ကျွန်တော် ၏မိခင်သည် ကျွန်တော့်ကို အသက်စွန့်ပြီး သေတွင်းက ဆွဲထုတ်ခဲ့ဖူး သည်။ အရှိန်အဟုန်နှင့် ပြေးလာသော နွားအုပ်တစ်အုပ် ကျွန်တော့်ကို အရိုးအသား ရှာမရအောင် နင်းချေတော့မည့်ဆဲဆဲ ကျွန်တော်၏မိခင် သည် အသက်ကို ပဓာနမထားဘဲ ကျွန်တော့်ကို နွားခွာအောက်က အတင်းဆွဲထုတ်ခဲ့သည်။

အသက် သုံးလေးနှစ်သားအရွယ်က နွားခွာအောက်တွင် အသက် ပျောက်ရတော့မည့်ဘေးမှ သီသီကလေး လွတ်ခဲ့ရသည့်အကြောင်းကို ရေးမပြမီ ၁၉၈၆ ခုနှစ်က ကျွန်တော် နွားအတိုက်ခံရသည့်အကြောင်းကို ပထမ ရေးပြရဦးမည်။ နွားအတိုက်ခံရသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ မဟုတ်ဘဲ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဖြစ်သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ကျွန်တော် နွားအတိုက်ခံရသည်။ ရစ်ချောခေါ် စက်ဘီးတပ်လန်ချား အတိုက်ခံရသည်။ မျောက်ကိုက်ခံရတော့မလိုလည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။ မျောက်တစ်ကောင်မျှသာမက လေးငါးဆယ်ကောင် ဝိုင်း ကိုက်မည် လုပ်ကြသည်။ မျောက်အကိုက်ခံရလျှင် ကိုယ်မကောင်း ဖြစ် တတ်သည်ဟု ပြောကြသည်။ အကယ်၍ ထိုအချိန်က မျောက်သာ အကိုက်ခံလိုက်ရပါက ကျွန်တော် လူတောသူတောထဲ မတိုးနိုင်သည့် အခြေအနေမျိုးများ ရောက်သွားမလား မသိပေ။ ဓာတ်ရထားပေါ်အတက် တစ်ဖက်မှ ရုတ်တရက် မောင်းလာသောကား အတိုက်ခံရတော့မလို လည်း ဖြစ်ခဲ့သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ နွားကို ဘေးမဲ့ပေးထားကြသည်ဖြစ်၍ နွားများသည် နေရာတကာတွင် လှည့်လည်သွားလာနေကြသည်။ မသွားရသည့်နေရာ သို့လည်း သွားကြသည်။ မရောက်ရမည့်နေရာသို့လည်း ရောက်ကြသည်။ တစ်ခါက ဒေလီမြို့ရှိ ဗီရလာမန္တီရ်အမည်ရှိ နာမည်ကျော် ဘုရားကျောင်း ရင်ပြင်ပေါ်တွင် နွားတစ်ကောင်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ဗီရလာမန္တီရ်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ အကြွယ်ဝဆုံး သူဌေးကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော ဗီရလာသူဌေး ဆောက်ထားသည့် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီး ဖြစ်သည်။ ဟိန္ဒူဘာသာ

ဘုရားကျောင်းဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းထဲတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကိုလည်း နေရာပေးထားသည်။ ဒေလီမြို့ မဟာဗောဓိအသင်းတိုက်မှာ ထိုဘုရား ကျောင်း ပရိဝုဏ်ထဲတွင် ရှိသည်။ အဓိကရ ဘုရားကျောင်းကြီးဖြစ်၍ ဒေလီရောက်သော ဧည့်သည်တိုင်း ဝီရလာဘုရားကျောင်းသို့ မရောက်သူ မရှိပေ။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဒေလီရောက်သွားသောအခါ ကျွန်တော်လည်း ဒေလီ၏ အဓိက ကြည့်ရှုစရာ လေ့လာစရာတစ်ခုဖြစ်သော ဝီရလာဘုရား ကျောင်းကြီးသို့ ရောက်သွားသည်။ ဘုရားကျောင်း၏ ရင်ပြင်မှာ ၁၀ ပေ ကျော်ကျော်လောက် မြင့်သည်။ ရင်ပြင်ပေါ်တက်ရန်အတွက် ကျောက်လှေ ကား လုပ်ထားသည်။ ရင်ပြင်ပေါ်ရောက်သွားသောအခါ ဘုရားဖူးများ ကြားထဲတွင် သွားလာနေသော နွားကြီးတစ်ကောင်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်၏အမြင်၌ ဆန်းသလိုလို ရှိနေသော်လည်း အိန္ဒိယလူမျိုးများမှာ ဘာမှမထူးသလို အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ပင် နေကြသည်။ မည်သူကမှလည်း ထိုနွားကြီးကို မောင်းမထုတ်ပေ။ ရင်ပြင်ပေါ်ရှိ တစ်နေရာ၌ နွားရုပ်ကြီး တစ်ရုပ်ကိုပင် ထုလုပ်ထားသေးသည်။

နွား အများဆုံး တွေ့ရသောနေရာမှာ ဗာရာဏသီမြို့ ဖြစ်သည်။ ဗာရာဏသီမြို့သည် ဘာသာရေးမြို့ဖြစ်၍ ဟိန္ဒူဘာသာ၏ အမှတ် သင်္ကေတတစ်ခုဖြစ်သော နွားများ တစ်မြို့လုံးတွင် ဘေးမသီ ရန်မခ သွားလာနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ အိမ်ကြိုအိမ်ကြားထဲတွင်လည်း နွားကို တွေ့ရသည်။ လူစည်ကားသော ရပ်ကွက်နှင့် ဈေးများတွင်လည်း နွားများ ခပ်တည်တည်နှင့် သွားလာနေကြသည်။ ယာဉ်များ ၂၃ဟို သွားလာနေကြသော လမ်းများတွင် မည်သည့်ယာဉ်၊ မည်သည့်ခရီးသွား ခရီးလာကိုမှ အမှုမထားဘဲ သွားလာနေကြသော နွားများကို ယာဉ်များ၊ ခရီးသွား ခရီးလာများက ရှောင်သွားကြရသည်။ တချို့ စက်ဘီးတပ် လန်ချားမောင်းသမားများနှင့် လန်ချားပေါ်တွင် လိုက်ပါလာကြသော ခရီးသည်များသည် သူတို့ဘေးက ပွတ်ကာသီကာ သွားလာနေကြသော နွားများကို မောင်းမပစ်ရုံမျှသာမက လက်ဖြင့် ထိကိုင်၍ နှုတ်ဆက်ပင် နှုတ်ဆက်လိုက်ကြသေးသည်။ တက္ကသိုလ်ပရိဝုဏ်နှင့် ဘုရားကျောင်း ပရိဝုဏ်အတွင်း သွားလျှင်လည်း နွားများနှင့် ပက်ပင်းတိုးနေတတ်သည်။

တစ်ချိန်တွင် ဗာရာဏသီရှိ ဗိဇ္ဇနာတ်မန္တိရ်ခေါ် ရွှေဘုရားကျောင်း ရောက်သွားသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ရွှေဘုရားကျောင်းအမည်ဖြင့် ထင်ရှား ကျော်ကြားသော အဓိကဘုရားကျောင်း နှစ်ကျောင်း ရှိသည်။ ရွှေဘုရား ကျောင်း တစ်ကျောင်းမှာ ပန်ဂျပ်ပြည်နယ် အမရိတဆရ် မြို့တော်ရှိ 'ဂိုးလ်ဒင်တင်ပယ်လ်' ခေါ် ရွှေဘုရားကျောင်း ဖြစ်သည်။ ထိုဘုရားကျောင်း မှာ ယခုထက်တိုင် ဖြေရှင်း၍မရသေးသော ပန်ဂျပ်ပြည်နယ် နိုင်ငံရေး၊ လူမျိုးရေး ပြဿနာအရှုပ်တော်ပုံကြီး စခန်းချရာ နေရာဌာန ဖြစ်သည့် အတွက် 'ရွှေဘုရားကျောင်း၊ ရွှေဘုရားကျောင်း' အမည်ဖြင့် ပြည်တွင်း ပြည်ပ ဟိုးလေးတကျော်ဖြစ်သွားသော ဘုရားကျောင်း ဖြစ်သည်။

ဒုတိယ ရွှေဘုရားကျောင်းမှာ ဗာရာဏသီမြို့ရှိ ဗိဇ္ဇနာတ်မန္တိရ် ဖြစ်သည်။ ယင်းဘုရားကျောင်းသည်လည်း ထုပိကာနှင့် စုလစ်မွန်းချွန်တွင် ရွှေပိန်းချထားပြီး ရွှေရောင်တဝင်းဝင်း ဖြစ်နေသောကြောင့် ရွှေဘုရား ကျောင်းဟုပင် အမည်တွင်နေသည်။ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းအနီး လမ်းကြိုလမ်း ကြားများ ပတ်လည်ဝိုင်းနေသော နေရာတွင် တည်ရှိနေသည့် ယင်းရွှေ ဘုရားကျောင်းသည် အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံး၌ အထူးထင်ပေါ် ကျော်ကြား သော ဘုရားကျောင်းဖြစ်၍ တစ်နိုင်ငံလုံးမှ ဘုရားဖူးများ ဥဒဟို လာ ရောက်ကြသည်။

ထိုရွှေဘုရားကျောင်းသို့လည်း ကျွန်တော် ရောက်သွားသည်။ ကျွန်တော် ရောက်သွားချိန်၌ ဘုရားဖူးများ ရှင်းနေသည်။ တစ်ဦးတည်း သော ဘုရားဖူးကိုသာ သတိထားမိသည်။ ထိုတစ်ဦးတည်းသော ဘုရား ဖူးမှာ လူမဟုတ်ပေ။ နွားတစ်ကောင် ဖြစ်သည်။ ထိုနွားမှာမူ ဒေလီရှိ ဗီရလာမန္တိရ်၌ တွေ့ခဲ့ရသော နွားထက်ပင် အဆင့်အတန်းမြင့်နေသေးသည်။ ဗီရလာမန္တိရ်၌ တွေ့ခဲ့ရသော နွားမှာ ရင်ပြင်ပေါ်၌ သွားလာနေသော နွား ဖြစ်သည်။

ယခု နွားမှာမူ ဘုရားကျောင်းအထွက် အောက်တည့်တည့် ဂူတွင်း ရှိ နတ်ဘုရားရုပ်တု ပူဇော်ထားသော တိုက်ခန်း၏ ရှေ့တည့်တည့်တွင် အနီးကပ်ပြီး မလှုပ်မယှက်ရပ်နေသော နွားဖြစ်သည်။ တကယ့်ကို ဘုရား အာရုံပြုနေဟန် ပေါ်နေသည်။ ကျွန်တော်ရောက်သွားသောအခါ 'ပူဂျာရီ' ခေါ် ဘုရားကျောင်းကပ္ပိယက ကျွန်တော့်ကို ခရီးဦးကြိုပြုပြီး ဘုရားတွင်

ကပ်လှူရန် ပန်းတစ်ခက် ပေးသည်။

ကျွန်တော်၏ နဖူးတွင် ဆေးနီအစက် တို့ပေးသည်။ ကျွန်တော်က အလှူဒါနအဖြစ် ဘုရားကျောင်း ကပွိယလက်ထဲ ငွေထည့်ပေးခဲ့သည်။ မလှုပ်မယှက် ရပ်နေသော နွားသည် ကျွန်တော်တို့၏ လှုပ်ရှားပုံကို စိုက်ကြည့်နေသည်။ နွားသတ္တဝါများ၏ ကြင်နာဖွယ် ပုံသဏ္ဍာန်သည် ထိုအချိန်၌ အပြည့်အဝ ပေါ်နေသည်။

ရွှေဘုရားကျောင်းမှ ကျွန်တော် ပြန်လာခဲ့သည်။

ရွှေဘုရားကျောင်းနှင့် မနီးမဝေး လမ်းကြားတစ်ခုထဲ ရောက်သွားသောအခါ ရွှေဘုရားကျောင်းထဲက နွား ငြိမ်သက်သလောက် နွားသိုးကြီးပြတ် ဖြစ်နေကြသော နွားတစ်အုပ်နှင့် ရင်ဆိုင် တိုးလေတော့သည်။

လမ်းမှာ ငါးပေ၊ ခြောက်ပေလောက်သာ ကျယ်သည့် လမ်းကျဉ်းကလေး ဖြစ်သည်။ လမ်းဘေးနှစ်ဖက်တွင်လည်း တိုက်တာအဆောက်အအုံများ၏ အုတ်တံတိုင်းများက ဆီးကာနေကြသည်။ ထိုလမ်းကြားထဲတွင် ရှေ့တူရုမှ နွားအုပ်တစ်အုပ် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ပြေးလာနေကြသည်။ ထိုလမ်းကြားထဲတွင် ရောက်နေသော ကျွန်တော်သည် တခြား ခိုကိုးရာကြည့်မမြင်သဖြင့် လမ်းဘေးက အုတ်တံတိုင်းဘေးတွင် ကပ်နိုင်သမျှ ကပ်နေသည်။ သို့သော်လည်း အရှိန်အဟုန်နှင့် ပြေးလာသော နွားအုပ်သည် ကျွန်တော့်ကို ရှောင်ကွင်း၍ ပြေးသွားမည့် နွားအုပ် မဟုတ်ပေ။ ရှေ့တွင် ဘာရှိရှိ ဘာတွေ့တွေ့ ရှိသမျှ တွေ့သမျှကို တိုးသွားမည့် တိုက်သွားမည့် နွားအုပ် ဖြစ်သည်။

လမ်းဘေး အုတ်တံတိုင်းတွင် ကပ်နိုင်သမျှ ကပ်ပြီး တိမ်းရှောင်နေသော ကျွန်တော့်ကိုလည်း ချမ်းသာမပေးပေ။ တိုးသွားသည်။ တိုက်သွားသည်။ အခါမဲ့မိုး ရွာထားသဖြင့် ညစ်ပတ်သော လမ်းကြားထဲတွင် ဗွက်ထနေသည်။ ရွံ့ဗွက်ထဲက ရွံ့များ၊ ရွံ့ရည်များ စဉ်သဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံးလည်း ညစ်ပတ်ပေရေသွားသည်။ ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် နွားဝင်တိုးသွားသည့် တိုက်သွားသည့် ဒဏ်ကို နှစ်ရက် သုံးရက်လောက်သာ ခံလိုက်ရသည်။ သို့မဟုတ်ပါက သူတစ်ပါးတိုင်းပြည်တွင် ကျော်မကောင်း ကြားမကောင်း နွားတိုက်ခံရသောကြောင့် ဆေးရုံတက်ရကိန်း ဆိုက်သွားနိုင်သည်။

ဗာရာဏသီမြို့ ရွှေဘုရားကျောင်းအနီးရှိ လမ်းကြားထဲတွင် နွားတိုက်ခံရသည်မှာ ထိုမျှလောက်နှင့် ပြီးသွားသော်လည်း သုံးလေးနှစ်သားအရွယ်က မိမိရွာတွင် နွားနင်းခံရသည်မှာမူ သည်းထိတ်ရင်ဖိုဇာတ်လမ်းကလေးတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ရွာသည် ချောင်းကမ်းပါးတွင် အလျားလိုက် တည်ရှိနေသော ရွာတန်းရှည် ဖြစ်သည်။ ရွာ၏အနောက်ဘက် ကပ်လျက် ချောင်းရှိနေပြီး အရှေ့ဘက်ရွာစပ်ကို ကျော်သွားသည်နှင့် တစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီး တည်ရှိနေသော လယ်ကွင်းကြီးကို တွေ့ရသည်။ လယ်ကွင်းထဲတွင် ကျက်စားနေကြသော နွားများသည် တစ်ခါတစ်ရံ ရွာထဲ မျက်စိလည်လမ်းမှား ရောက်လာတတ်ကြသည်။ ရွာထဲတွင် လယ်ယာလုပ်ကိုင်ကြသော တောင်သူလယ်သမားများလည်းရှိရာ ယင်းတောင်သူလယ်သမားများ၏ အိမ်ဘေးရှိ နွားတင်းကုပ်ထဲတွင်လည်း နွားများကို ထားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာထဲတွင် နွားများ သွားလာနေသည်မှာ အဆန်းမဟုတ်ပေ။

နွားများသည် သဘောကောင်းသော သတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည်။ လူက သူတို့ကို အသက်မသေရုံတစ်မည် ခိုင်းစေပြီး ခိုင်းမရသောအချိန်၌ နွားသတ်ရုံပို့ကြသော်လည်း၊ တချို့ကမူ ခိုင်းနွားများကိုပင် ကရုဏာမဲ့စွာ သတ်စားကြသော်လည်း နွားများသည် လူကို ရန်ပြုသည်ဟူ၍ မရှိပေ။ လယ်ထွန်နားချိန်၊ ထွန်တုံးဖြုတ်ချိန်၊ လှည်းမဆွဲရသည့်အချိန်တို့၌ နွားစားကျက်တွင်ဖြစ်စေ၊ ရွာနီးချုပ်စပ်က မြက်ခင်းပြင်တွင်ဖြစ်စေ သူတို့ဘာသာ သူတို့ အေးအေးလူလူ မြက်စားနေလေ့ ရှိကြသည်။ နွားရိုင်းသွင်းချိန်ကျမှ စားကျက်တွင် မြက်စားနေကြသော နွားများကို နွားကျောင်းသားများက ရွာထဲပြန်သွင်းလာလေ့ ရှိကြသည်။ တင်းကုပ်ထဲတွင် ချည်နှောင်ထားသော နွားများလည်း နွားစားခွက်ထဲက နှမ်းဖတ်နှင့် ရောထားသော ကောက်ရိုးကို ဝါးပြီး စားမြို့ပြန်နေတတ်ကြသည်။ လူကို ရန်မူလေ့မရှိဘဲ စိတ်အလိုမကျသည့် တစ်ခါတစ်ရံကျမှသာ ဦးချိုနှင့် ဝှေ့တတ်သည်။ သို့သော်လည်း နွားအဝှေ့ခံရသူမှာ မတွေ့ဖူး မကြုံဖူးလောက်အောင်ပင် ရှားသည်။

သို့ရာတွင် နွားကို ကြောက်ရသည့် အချိန်တစ်ချိန် ရှိသည်။ ထိုအချိန်မှာ 'နွား မြိုင်လိုက်သည့်' အချိန် ဖြစ်သည်။ မသင်းရသေးသော

နွားသိုးများ နွားမတမ်းမနောက် အတင်းစုပြုပြေးလိုက်သည်ကို ကျွန်တော် တို့ဒေသတွင် 'နွားမြိုင်လိုက်သည်'ဟု ခေါ်သည်။ နောက်က နွားသိုးများ စုပြုလိုက်လာသဖြင့် ရှေ့က နွားမတမ်းမသည် ကြောက်အားလန့်အားနှင့် ပြေးမိပြေးရာ အတင်းစွတ်ပြေးသည်။ နောက်က နွားသိုးများကလည်း နွားမတမ်းမ ပြေးရာသို့ အတင်းစွတ်လိုက်သည်။ ထိုအချိန်မျိုး၌ မ၊စိတ် မွန်နေကြသော နွားသိုးများကို ဘယ်လို ခြောက်လို့မှ မကြောက်ပေ။ ဘယ်လိုတားတား တား၍ မရပေ။ လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် ရှိနေကြသော ကလေး၊ လူကြီး မည်သူမဆို ပြေးနိုင်မှ၊ ရှောင်နိုင်မှ လွတ်ပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက နွားခွာအောက်တွင် အသက်ပျောက်သွားနိုင်သည်။

တစ်နေ့သောအခါ၌ အသက် သုံးလေးနှစ်အရွယ်မျှသာ ရှိသေးသော ကျွန်တော်သည် အိမ်ရှေ့လမ်းမပေါ်၌ တခြား ကလေးအဖော်များနှင့် အတူ ကစားနေသည်။ ထိုအခိုက် တစ်ရွာလုံး ပွက်လောရိုက်သွားလေသည်။ လူတွေ လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ အော်သံဟစ်သံများ ပွက်ပွက်ညံသွားသည်။ ခွေးဟောင်သံများ ဆူညံသွားသည်။ လမ်းပေါ် သွားလာနေကြသော ကလေး၊ လူကြီး အားလုံး ပြေးမိပြေးရာ ပြေးကုန်ကြသည်။ လမ်းပေါ်တွင် ဖုန်တထောင်းထောင်း ထသွားသည်။ ရွာထဲက လမ်းမပေါ်၌ နွားမြိုင်လိုက်သော နွားသိုးတစ်အုပ် ကဆုန်ပေါက် ပြေးလာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရှေ့က နွားမတမ်းမတစ်ကောင် ရွာလမ်းတစ်လျှောက် စွတ်ပြေးနေသည်။ နွားသိုး လေးငါးခြောက်ကောင်က နွားမတမ်းနောက် အတင်းပြေးလိုက်နေကြသည်။

'ဟဲ့ ... ကလေးတွေ၊ ပြေးကြ၊ ပြေးကြ။ အဲဒီမှာ မနေကြနှင့်'

ကျွန်တော်တို့ ကစားနေသည့် နေရာအနီးရှိ အိမ်များမှ လူကြီးများသည် ထိတ်လန့်တကြား အော်ပြောကြသည်။ သူတို့၏ အော်သံသည် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင်တွင် ပဲ့တင်ထပ်သွားသည်။ သူတို့၏ အော်သံ၊ သတိပေးသံနှင့် မရှေးမနှောင်းပင် နွားမြိုင်အုပ်သည် ကျွန်တော့်အနီးသို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ကျွန်တော်နှင့်အတူ ကစားနေကြသော တခြားကလေး အားလုံး လွတ်ရာသို့ ထွက်ပြေးကုန်ကြသည်။ မရဏမင်းက ဟန့်တားထားသည့်အလား ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်းသာ သေကွင်းသေကွက်ထဲတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ကစားဖော် ကလေးများထဲတွင် အသက်အငယ်ဆုံးဖြစ်၍

တခြားကလေးများ ထွက်ပြေးကြသော်လည်း မိမိမှာ ထွက်ပြေးရကောင်း မှန်း မသိဘဲ ကြောင်တိကြောင်တောင်နှင့် ကျန်ရစ်နေခဲ့သည်။

လမ်းပေါ်တွင်ရှိသော ကျောက်တုံးကို ဖြစ်စေ၊ နင်းသွားမည့် တိုက် သွားမည့် နွားမြိုင်အုပ်သည် ရှေ့တွင် ရပ်နေသော ကလေးသူငယ် လူ မမည်ကို အဘယ်မှာ ချမ်းသာပေးမည်နည်း။ ရှေ့ဆုံးမှ ပြေးလာသော နွားဝင်တိုက်သဖြင့် ကျွန်တော် လဲကျသွားပြီး နွားခွာအောက် ရောက်သွား သည်။ ထိုအခိုက် အိမ်ထဲမှ ဒရောသောပါး ပြေးထွက်လာသော ကျွန်တော့် အမေသည် လျှပ်တစ်ပြက် အတောအတွင်း၌ ကျွန်တော့်ကို နွားခွာအောက် က အတင်းဆွဲယူလိုက်လေသည်။ သူ့အသက်ကို ပဓာနမထားဘဲ သေမင်း ၏လက်ထဲက ကျွန်တော့်အသက်ကို လုယူလိုက်လေသည်။ မရဏမင်းနှင့် မိခင်မေတ္တာ အားပြိုင်ရာ၌ မိခင်မေတ္တာက အနိုင်ရရှိသွားလေသည်။

သေရေးရှင်ရေးကို အဆုံးအဖြတ် ပေးသွားသည်မှာ မိနစ်ပိုင်း စက္ကန့်ပိုင်းလောက်သာ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မိနစ်ပိုင်း စက္ကန့်ပိုင်းလောက် သာ နောက်ကျသွားပါလျှင် နောက်က တသီတတန်းကြီး ပြေးလိုက်လာ သော နွားသိုးများ၏ ခွာအောက်တွင် ကျွန်တော် အရိုးတခြား၊ အသား တခြား ဖြစ်သွားမည့်အပြင် အမေ၏အသက်ပါ အဆစ်ပါသွားမည်မှာ အမှန် ဖြစ်သည်။ နွားခွာအောက်က အမေဆွဲထုတ်သဖြင့် အသက်ပျောက် မသွားသော်လည်း နွားနင်းသွားသည့်ဒဏ်ကို အလူးအလိမ့် ခံလိုက်ရသည်။ ကျွန်တော် ဝတ်ထားသော ပဒုမ္မာသင်တိုင်းလေး အစိတ်စိတ် အမြွှာမြွှာ ဖြစ်သွားသည်။ တစ်ကိုယ်လုံးလည်း ဒဏ်ရာအနာတရ ဖြစ်သွားသည်။ တစ်ပတ်လောက် ကြာသည်အထိ ကျွန်တော် မျက်စိမဖွင့်ဟူ၍ နောင် ကြီးပြင်းလာသောအခါကျမှ အမေ ပြောပြ၍ သိရသည်။

တချို့က အမေမိဘများက သားသမီးများကို မွေးမြူစောင့်ရှောက် ခြင်းသည် မိမိတို့ မွေးထုတ်ထားသည့် သားသမီးများဖြစ်၍ တာဝန် ဝတ္တရားအရ ဝတ်ကျေတန်းကျေ မွေးမြူစောင့်ရှောက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ပေါ့ပေါ့တန်တန် ဆိုကြသည်။ ထိုသူတို့သည် မိဘမေတ္တာ၊ အထူးအားဖြင့် ရင်သွေးအပေါ်ထားသော အမိမေတ္တာ၏ အတိမ်အနက်ကို နားမလည်သူ များ၊ သဘောမပေါက်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုသူတို့၏ဆိုစကား မှန်ပါ က 'မာတာ၊ ယထာ နိယံပုတ္တ၊ မာယုသာ ဧကပုတ္တ မနုရက္ခေ' ဟူသော

မေတ္တသုတ်လာ ဘုရားဟောလည်း ပေါ်ပေါက်လာစရာ အကြောင်းမရှိပေ။
မိခင်တစ်ဦးက သူ၏ရင်သွေးအား အသက်စွန့်၍ နွားခွာအောက်က
အတင်းဆွဲထုတ်သည့် အဖြစ်မျိုးလည်း ပေါ်လာမည် မဟုတ်ပေ။ ရင်သွေး
အပေါ်၌ထားသော အမိမေတ္တာသည် နှလုံးထဲမှ ယိုစိမ့်ထွက်လာသော
မေတ္တာသာလျှင် ဖြစ်လေသည်။

ကံ့ကူလက်လှည့်

ခရီးသည်သည် စားမြိန်စာထုပ်နှင့် အထုပ်အပိုးထမ်းလျက် ခရီးရှည် နှင်နေသည်။ ခရီးတစ်လျှောက်၌ ခရီးမိုင်တိုင်များ ရှိသည်။ ခရီးစခန်း များ ရှိသည်။ ခရီးသည်သည် ခရီးမိုင်တိုင်များကို တစ်တိုင်ပြီး တစ်တိုင် ကျော်ဖြတ်လာခဲ့သည်။ ခရီးစခန်းများ၌ တစ်စခန်းပြီး တစ်စခန်း နားလာ ခဲ့သည်။

ခရီးအတော်အတန် ပေါက်ပြီး ခရီးစခန်းတစ်ခု အရောက်တွင် ကျန်ခဲ့သည့် ခရီးတစ်လျှောက်ကို ပြန်မျှော်ကြည့်လိုက်သည်။ ဖြတ်သန်း ကျော်လွှားခဲ့ရသည့် ခရီးသည် နောက်ဘက်တွင် တစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီး ကျန်ခဲ့ပြီ။ ဖြတ်သန်းကျော်လွှားလာပြီးစ ခရီးလမ်းကြောင်း လူနေအိမ်ခြေ၊ ထုံးဖွေးဖွေးစေတီ၊ သစ်ပင်ဝါးပင်များကို ခရီးသည်သည် ကွဲကွဲပြားပြားပင် လှမ်းမြင်နေရသည်။ သို့သော် ထိုမြင်ကွင်းများ၏ နောက်ဘက်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် မြင်ကွင်းများကိုကား ခရီးအလှမ်းဝေးလာပြီဖြစ်၍ ကွဲကွဲ ပြားပြား မမြင်ရတော့ပေ။ ယင်းမြင်ကွင်းများထက် အလှမ်း ပိုဝေးသော နောက်ဘက်က မြင်ကွင်းများမှာမူ မျက်စိအမြင်၌ပင် ထင်မလာကြတော့ ပေ။ အမှတ်သညာထဲတွင်လည်း အချို့မြင်ကွင်းများမှာ သဲသဲကွဲကွဲ ရှိနေ

ကြပြီး အချို့မြင်ကွင်းများမှာမူ မှန်တိမှန်မွှားလောက်သာ ရှိတော့သည်။ အမှတ်သညာက လုံးဝ ပျောက်ကွယ်သွားပြီဖြစ်သည့် မြင်ကွင်းများမှာလည်း အရေအတွက် မနည်းတော့ပေ။

ခရီး ပေါက်လာလေလေ နောက်ကြောင်းသည် ဝေး၍ဝေး၍ ကျန်ခဲ့လေဖြစ်သည်။ မှန်တိမှန်မွှား ဖြစ်လာလေလေ ဖြစ်သည်။ မြင်ကွင်းက ပျောက်ကွယ်သွားလေ ဖြစ်သည်။ အမှတ်သညာထဲက ဖယ်ခွာသွားလေ ဖြစ်သည်။

ခရီးသည်သည် နောက်ကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း စဉ်းစားကြည့်လိုက်သည်။ ခရီးလမ်းဘေး၌ ပေါက်နေကြသည့် သစ်ပင်များအား ကုက္ကိုပင်လား၊ မန်ကျည်းပင်လား၊ ထနောင်းပင်လား ဝေခွဲမရတော့။ သို့သော် ထိုသစ်ပင်များထဲက သစ်ပင်တစ်ပင်၏ ပင်စည်၌ ကပ်လျက် ရှိနေသည့် နတ်စင်မှ တဖျပ်ဖျပ် လွင့်နေသည့် ရှန်ပန်းထည်စကလေးကိုမူ သတိရနေသည်။ မိမိ ခရီးတစ်ထောက် နားခဲ့သည့် ဇရပ်အား သုံးပင်လားလေးပင်လား၊ ပျဉ်ခင်းလား ဝါးခင်းလား၊ သွပ်မိုးလား သက်ငယ်မိုးလား ဝေခွဲမရတော့။ သို့ရာတွင် ဇရပ်၏ နံရံ၌ နွားကျောင်းသား မီးသွေးခဲဖြင့် လက်ကမြင်းထားသည့် စာတစ်ကြောင်းကိုမူ သတိရနေသည်။

* * *

ဘဝခရီးသည်တစ်ဦးဖြစ်သော ကျွန်တော်သည် မိမိ၏ဘဝခရီး၌ ခရီးပေါက်လာခဲ့လေပြီ။ တစ်တိုင်ပြီး တစ်တိုင် ကျော်ဖြတ်လာခဲ့ရသည့် ဘဝခရီးမိုင်တိုင်များလည်း မနည်းတော့ပေ။ တစ်ထောက်ပြီး တစ်ထောက် နားလာခဲ့ရသည့် ဘဝခရီးစခန်းများလည်း ရေတွက်၍ပင် မရတော့ပေ။

ဖြတ်သန်း ကျော်လွှားလာခဲ့ရသော ဘဝခရီးတစ်လျှောက်၌ တွေ့ကြုံလာခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများ၊ မြင်ကွင်းများအနက် အချို့မှာ ပြတ်ပြတ်သားသားပင် ရှိနေသေးသည်။ အချို့ကား အချိန်သမယ ဆီးနှင်းလွှမ်းထားသဖြင့် မှန်မှန်မွှားမွှားသာ မြင်ရတော့သည်။ အချို့ကား မြင်ကွင်းမှာပင် ပျောက်ကွယ်သွားကြပြီ။ အချို့မှာမူ အမှတ်သညာထဲ၌ပင် မကျန်တော့ပေ။

ဘဝခရီးတစ်လျှောက်၌ ခရီးတစ်ထောက်နားခဲ့သော ဘဝခရီးစခန်း

များကို နောက်ကြောင်းပြန်၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်သည်။ ထိုခရီးစခန်းများသည် အမှောင်ထုအတွင်း၌ မှိတ်တုတ် မှိတ်တုတ် ဖြစ်နေသည့် ပိုးစုန်းကြူးပမာ မပီမသ မသဲမကွဲသာ ဖြစ်နေကြသည်။ ခရီးတစ်ထောက် နားခွဲသော ဘဝခရီး တည်းခိုဇရပ်အား သုံးပင်လား၊ ပျဉ်ခင်းလား၊ သွပ်မိုးလား ပြတ်ပြတ်သားသား မသိတော့။ သို့သော်လည်း ဘဝခရီး တည်းခိုဇရပ် နံရံတွင် မီးသွေးဖြင့် ခြစ်ထားသော စာတစ်ကြောင်းကိုမူ သတိရနေသည်။

* * *

ကျွန်တော်ငယ်ငယ်တုန်းက အမေ့ကို အစ်မဟူ၍ ခေါ်သည်။ အဖေ့ကို အစ်ကိုဟူ၍ ခေါ်သည်။ ဘာကြောင့် ယင်းသို့ ခေါ်သည်ကို ယခု အတိအကျ တွေးမရတော့။ အမေ့ကို အစ်မ ခေါ်သူများ ရှိကြသော်လည်း အဖေ့ကို အစ်ကို ခေါ်သူများမှာမူ အတွေ့ရ အင်မတန် နည်းသည်။

လေးနှစ်သား အရွယ်လောက်က။

တစ်နေ့တွင် အစ်မဟု ကျွန်တော် ခေါ်သော ကျွန်တော်၏အမေသည် ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းလိုက်အပ်သည်။ ကျွန်တော့်တွင် ကျောက်သင်ပုန်းနှင့် ကျောက်တံသာ ပါလာသည်။ ကျွန်တော်တို့အိမ်နှင့် လေးငါးဆယ်အိမ်လောက် ဝေးသော အိမ်တစ်အိမ် ရောက်သွားသည်။ သက်ငယ်မိုး၊ ဝါးကြမ်းခင်း၊ ဝါးထရုံကာ အိမ်ကလေးတစ်အိမ် ဖြစ်သည်။ ထိုအိမ်တွင် ကျွန်တော့်အရွယ် ကလေး လေးငါးဆယ်ယောက် တွေ့ရသည်။ အိမ်ရှင်က ကလေးများကို 'ကကြီး၊ ခကွေး' သင်ပေးနေသည်။ ထိုနေ့ကစ၍ ကျွန်တော်လည်း ကျောင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။

အိမ်ရှင်မှာ 'ဖိုးစံကွန်း'ဟု ခေါ်သည်။ ဖိုးစံကွန်းသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် အချိန်အတန်ကြာ နေခဲ့သူဖြစ်၍ ရွာထဲတွင် စာနှင့်ပေနှင့် မဝေးသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ စေတနာ့ဝန်ထမ်း သင်ပေးသလား သို့မဟုတ် အဓယူပြီး သင်ပေးသလား သတိမရတော့။ သတိရသည်မှာ ဖိုးစံကွန်းက ကျွန်တော့်ကို ကကြီး၊ ခကွေး သင်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖိုးစံကွန်းသည် ကျွန်တော့်ကျောက်သင်ပုန်းတွင် ကကြီး၊ ခကွေး ရေးပေးသည်။ ကျောက်သင်ပုန်းထဲက ကကြီး၊ ခကွေးကို တုတ်တံနှင့် ထောက်ပြပြီး သူ ဆိုသလို လိုက်ဆိုခိုင်းသည်။ ဆိုတတ်သောအခါ အလွတ်ရအောင် ကျက်ရသည်။ ထို့နောက် တစ်ဆင့်တက်၍ ကျောက်သင်ပုန်းတွင် ကကြီး၊ ခကွေး ရေးပြု

ရသည်။ ယင်းသို့အားဖြင့် ဖိုးစံကွန်း၏ သင်ပုန်းကြီး သင်တန်းကျောင်း၌ တစ်လနီးပါး ကြာသွားသည်။ သို့သော် ဖိုးစံကွန်းကျောင်း၌ ကျွန်တော် ကကြီး၊ ခကွေးအဆင့်က မတက်ပေ။

ဖိုးစံကွန်းသည် အိမ်ထောင်မရှိပေ။ တစ်ရွာလုံးက သူ့ကို ဖိုးစံကွန်း ဟု ခေါ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကလည်း ဖိုးစံကွန်းဟုပင် ခေါ်ကြသည်။ ဖိုးစံကွန်းသည် ကတ်တီးကတ်ဖွဲ ပြောတတ်သည်။ စာစကား ပေစကား ပြောလေ့ပြောထ ရှိသည်။ ထူးခြားသည်မှာ လက်တစ်ဖက် ပြတ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာကြောင့် ပြတ်သွားသည် ဆိုသည်ကို မသိပေ။ ဘုန်းကြီး ကျောင်းသားဘဝက အုန်းပင်ပေါ် အုန်းသီးတက်ခိုးရင်း လိမ့်ကျပြီး လက် တစ်ဖက် ကျိုးသွားသည်ဟု ပြောသံကြားဖူးသည်။ မှန် မမှန် အသေအချာ မသိ။

ဖိုးစံကွန်းသည် ကာကီရှပ်အင်္ကျီလက်ရှည် အမြဲဝတ်သည်။ လက် ပြတ်နေသည့်ဘက်မှ အင်္ကျီလက်ကို ပုဆိုးထဲ သွင်းပြီး ပုဆိုးကို ခါးပတ် အမြဲပတ်ထားသည်။ အသားဖြူဖြူ ပိန်ပိန်ပါးပါး၊ အမြဲ ခေါင်းတုံး တုံး ထားသည်။

ဖိုးစံကွန်းသည် ကျွန်တော်၏ ကံ့ကူလက်လှည့် ဆရာတစ်ဦး ဖြစ် သည်။

ဖိုးစံကွန်းကျောင်း၌ ကကြီး၊ ခကွေး ရသောအခါ ကျောင်းပြောင်း သည်။ ဒုတိယကျောင်းကား အစိုးရမူလတန်းကျောင်း ဖြစ်သည်။ မူလတန်း ကျောင်းသားဘဝ ရောက်သောအခါ အဆောင်အယောင်နှင့် ဖြစ်လာ သည်။ အဖေ ချုပ်ပေးသည့် လွယ်အိတ်ကို လွယ်ရပြီး လွယ်အိတ်ထဲတွင် ကျောက်သင်ပုန်းနှင့် ကျောက်တံအပြင် သင်ပုန်းကြီးစာအုပ်လည်း ရှိ နေပြီ။

မူလတန်းကျောင်းသည် ရွာလယ်၌ ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာသည် ချောင်းကမ်းနံဘေး၌ အလျားလိုက် တည်ရှိနေသည့် ရွာတန်းရှည် ဖြစ် သည်။ ဟင်္သာတမြို့နှင့် ငါးမိုင်ခန့်အကွာ နတ်မော်မှ မြစ်ဖျားခံလာသည့် ချောင်းသည် အကွေ့အကောက်များစွာဖြင့် အောက်ဘက် ဧရာဝတီမြစ် ပြင်ကျယ်အထိ ပေါက်သွားသည်။ မြစ်ဖျားနှင့် သုံးလေးမိုင်လောက် အကွာတွင် ကျွန်တော်တို့ရွာ ရှိသည်။ တောင်နှင့် မြောက် တန်းနေသည့်

ရွာ ဖြစ်သော်လည်း တောင်ပိုင်းကို တောင်ပိုင်းဟု မခေါ်၊ ရွာထဲပိုင်းဟု ခေါ်သည်။ မြောက်ပိုင်းကို မြောက်ပိုင်းဟု မခေါ်၊ နောင်ပိုင်းဟု ခေါ်သည်။ ရွာအလယ်၌ ရိုးတစ်ခု ရှိသည်။ ရိုးက တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းကို ခြားထားသည်။ ရိုးသည် တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်း၏ နယ်ခြားသဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ ယခု ထိုရိုး ကောသွားပြီ။

ရွာထဲပိုင်းခေါ် တောင်ပိုင်းမှာ သူဌေးပိုင်းဖြစ်ပြီး၊ နောင်ပိုင်းခေါ် မြောက်ပိုင်းက ဆင်းရဲသားပိုင်း ဖြစ်သည်။ ရွာထဲပိုင်း၌ သွပ်မိုးပျဉ်ထောင် ကာ အိမ်များသာ များပြီး နောင်ပိုင်း၌ကား သက်ငယ်မိုး ထရံကာ အိမ် များသာ များသည်။ နယ်ခြားသဖွယ် ဖြစ်နေသော ရိုး၏တစ်ဖက်စီ၌ ရှိ နေသည့် သူဌေးပိုင်းနှင့် ဆင်းရဲသားပိုင်းသည် တစ်ပိုင်းနှင့် တစ်ပိုင်း အစေးမကပ်ကြ။

သို့သော်လည်း စစ်နှင့် စစ်၏အကျန်အကြွင်းသည် တစ်ရွာလုံးကို တစ်ပြေးတစ်ညီတည်း ညှိပစ်လိုက်လေသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ပြီးစ အရှိန်မပြေသေးသည့် စစ်၏ မီးတောက်မီးလျှံတစ်ခုဖြစ်သော လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခ မီးလျှံထဲတွင် တစ်ရွာလုံး မီးလောင်ကျွမ်းသွားလေသည်။ ပြာပုံ ဘဝမှ ပြန်လည် ထူထောင်ကြရသောအခါ မည်သူမျှ အိမ်ကြီးရခိုင် မဆောက်နိုင်ကြတော့။ တစ်ပြေးတစ်ညီတည်း ဖြစ်လာကြသည်။ တစ်ပြေး တစ်ညီတည်း ဖြစ်လာကြသောအခါ သွေးစည်းညီညွတ်မှုလည်း ရှိလာ ကြသည်။

မူလတန်းကျောင်းသည် ရွာလယ်က ရိုးဘေးတွင် ရှိသည်။ ထိုရိုးကို ကျုပ်တယ်ရိုးဟု ခေါ်သည်။ ကျုပ်သည် မွန်အခေါ်အဝေါ် ဖြစ်သည်။ ကျွန် တော်တို့ ဒေသတစ်ဝိုက်ရှိ ရှေးဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်များမှာ မွန်အမျိုး အနွယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာ အနီးအနားတစ်ဝိုက် ချောင်း ကမ်းဘေးတစ်လျှောက်၌ ကျုံတနီး၊ ကျုံတွမ်၊ ကျုံခမွန်၊ ကျုံကျိုက်၊ ကျုံမတ် စသည့်ရွာများ ရှိသည်။ သန့်သနော့ခေါ်သည့် ကျွန်တော်တို့ရွာ အမည်ပင် မွန်အမည် ဖြစ်သည်။ ရွှေတောင်ပို့ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ မူလတန်းကျောင်းသည် ကျုပ်တယ်ရိုး၏ တောင်ဘက်ဘေးတွင် ရှိသည်။ မြောက်ဘက်ဘေးတွင် 'ကုလားပဲ' ခေါ် ကျူလယာကုလား၏ ကုန်စုံဆိုင် ရှိသည်။ ကုလားပဲဆိုင်တွင် ကျောင်းသားများ ကျောက်တံ၊ ကျောက်သင်

ပုန်း၊ မုန့်ပဲသရေစာ ဝယ်ကြသည်။

မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျွန်တော် 'ကကြီးရေ က၊ ကကြီးရေးချ ကာ' သင်နေရပြီး ကျွန်တော်တို့ ကုန်းကုန်းပြီး ကျယ်လောင်စွာ အော်ဟစ် နေကြသော စာအံသံများသည် ကျုပ်တယ်ရိုးထဲက ဖားခုံညင်းအော်သံနှင့် နင်လားငါးလား ဖြစ်နေကြသည်။

မူလတန်းကျောင်း အဆောက်အအုံမှာ သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ခင်း ဖြစ်သည်။ ခြေတံရှည်တိုင်များဖြင့် ဆောက်ထားသော အဆောက်အအုံ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသား နှစ်ရာကျော်လောက် ဆံ့သည်။ မူလတန်းကျောင်း၏အနီး အနားပတ်ဝန်းကျင်၌ ကစားကွင်း မရှိပေ။ ကျောင်းနားချိန်၌ ကျောင်း အောက်၌ပင် ကစားကြရသည်။ ကျောင်းနောက်ဘက်တွင် ချောင်းရှိသည်။

ကျောင်းတွင် ကျောင်းဆရာတစ်ဦးသာ ရှိသည်။ 'မောင်စာ' ဟု ခေါ်သည်။ သူ့ကို 'ကိုစာ' ဟူ၍လည်း မခေါ် 'ဦးစာ' ဟူ၍လည်း မခေါ်။ မောင်စာဟုသာ အားလုံးက ခေါ်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့လည်း သူ့ ကွယ်ရာတွင် 'မောင်စာ' ဟုသာ ခေါ်ကြသည်။ သူပင် ကျောင်းအုပ်၊ သူပင် လက်ထောက်ဆရာ ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်က ကျေးရွာမူလတန်း ကျောင်းများ၌ ဆရာတစ်ယောက်တည်းသာ ရှိသည်။ ဆရာတစ်ယောက် တည်းကပင် ဇာတ်မင်းသားလည်း လုပ်ရသည်။ လူကြမ်းလည်း လုပ်ရ သည်။ ဇာတ်ဆရာလည်း လုပ်ရသည်။ ကားလည်း ဆွဲရသည်။

ဆရာ မောင်စာသည် စာတော်သည်။ အသင်အပြ ကောင်းသည်။ မျက်နှာထား တည်သည်။ ကျောင်းသားအားလုံးက ကြောက်ကြသည်။ သို့သော် သူ့တွင် အပြစ်တစ်ခု ရှိသည်။ တစ်ခုတည်းသော အပြစ်မှာလည်း အလွန်ကြီးကျယ်သည့်အပြစ် ဖြစ်သည်။ ဆရာမောင်စာ အရက်သောက် တတ်သည်။ သူ အရက်သောက်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ မသိ။ လူကြီးတွေ ပြောပြချက်အရသာ သိရသည်။ ကျောင်းချိန်အတွင်း၌ပင် ဆရာ မောင်စာ တစ်ခါတစ်ခါ ပျောက်သွားတတ်သည်။ ပြန်လာသောအခါ မျက်ထောင့် နီနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် စာသင်မပျက်။ ထိုအချိန်က ကျွန် တော်တို့သည် ဦးဖိုးကျား ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထု 'အရက်သမား' ထဲက အရက် သမား ဆရာကို ချွတ်လိုက်သည့် ကျောင်းသူလေးကဲ့သို့ ဆရာမောင်စာကို ချွတ်နိုင်ဖို့ ဝေးစွာ သူ အရက်သောက်လာသည်ကိုပင် မသိပေ။ အရက်

ဆိုသောအရာ၏ သဘောသဘာဝကိုပင် နားမလည်သေးပေ။

မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျွန်တော် တတိယတန်း ရောက်လာသည်။ ထိုအချိန်က ကျောင်းထွက်သွားပြီဖြစ်သည့် ကျောင်းသားဟောင်း တစ်ယောက် ရှိသည်။ မောင်ပုလေးဟု ခေါ်သည်။ မောင်ပုလေးသည် စာတော်သည်။ ကျွန်တော်တို့ မူလတန်းကျောင်း မရောက်ခင်ကပင် စတုတ္ထတန်းအောင်မြင်ပြီးပြီဖြစ်၍ ကျောင်းအပြင်ဘက်ရောက်နေသူ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မောင်ပုလေးသည် မကြာခဏ ကျောင်းသို့ ရောက်လာတတ်သည်။

တစ်နေ့တွင် မောင်ပုလေး ကျောင်းရောက်လာသည်။ ဆရာမောင်စာသည် မောင်ပုလေးအား ကျောင်းမှာ ထားခဲ့ပြီး အရက်သောက်လား သို့မဟုတ် အခြားကိစ္စတစ်ခုခုအတွက်လား မသိ၊ အပြင်ထွက်သွားသည်။ မောင်ပုလေးသည် အခြားအတန်းများကို ပြနေရာက ကျွန်တော့်ကို သူငယ်တန်းကျောင်းသားများအား စာအပြခိုင်းသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း တကယ့် ကျောင်းဆရာကြီးဟန်မျိုးနှင့် ကိုယ်နှင့် မတိမ်းမယိမ်း ကျောင်းသားများကို စာပြပေးနေသည်။

ကျွန်တော် စာပြပေးနေသည့် သူငယ်တန်းမှာ ကျောင်းဘေးအဆွယ် အထပ်တွင် ရှိသည်။ ယင်းအထပ်ကို ကျောင်းအောက်က လှမ်းမြင်ရသည်။ ဆရာမောင်စာသည် ဘယ်အချိန်က ကျောင်းအောက် ပြန်ရောက်နေသည် မသိပေ။ ကျွန်တော် စာပြနေသည်ကို ကျောင်းအောက်က အတန်ကြာ ရပ်ကြည့်နေသည်။ သူ ရပ်နေသည်ကို ကျွန်တော် မမြင်။ ထို့နောက် သူ ကျောင်းပေါ်တက်လာသည်။ မျက်ထောင့်နီရဲနေသည်။ ဆရာမောင်စာသည် ကျွန်တော့်ကို ဘာမပြော ညာမပြော ကြိမ်နှင့် တဖြန်းဖြန်း ရိုက်လေတော့သည်။ သူ မခိုင်းဘဲနှင့် ကျွန်တော်က လူလည် လူတတ်ကြီး လုပ်ပြီး ဆရာလုပ်နေသည်ဟု အထင်ရှိသွားပုံရသည်။ ကျွန်တော့်ကို ခိုင်းထားသော မောင်ပုလေးကလည်း ဘာမှရှင်းမပြဘဲ အသာငြိမ်နေသည်။ ကျွန်တော် အချောင် အရိုက်ခံလိုက်ရလေသည်။ ကျောင်းသား သက်တမ်း တစ်လျှောက်၌ မှတ်မှတ်ရရ ထိုအကြိမ်သည် ပထမဆုံးနှင့် နောက်ဆုံးအကြိမ် အရိုက်ခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ မောင်ပုလေးကား တခြားသူ မဟုတ်။ နောင်သောအခါ၌ စာပေပညာရှင် စာရေးဆရာကြီးအဖြစ်နှင့် ထင်ရှားကျော်ကြားလာသော ဆန်းထွန်း (မန်းတက္ကသိုလ်) ပင် ဖြစ်လေသည်။

ဆရာမောင်စာ၏ ကျောင်းတွင် ကျွန်တော် စတုတ္ထတန်း ရောက်လာသည်။ စတုတ္ထတန်း ရောက်လာသည့်တိုင် ကျွန်တော်၏ ကျောင်းလွယ်အိတ်ထဲတွင် ကျောက်သင်ပုန်း၊ ကျောက်တံ၊ ပေတံနှင့် ဖတ်စာအုပ်အချို့မှတစ်ပါး တခြား မရှိပေ။

တစ်နေ့သောအခါ ကျွန်တော်တို့ကျောင်းသို့ စာစစ်ရန် ပညာအုပ်ရောက်လာသည်။ ပညာအုပ်မှာ ဝဝဖိုင့်ဖိုင့် ကရင်ကြီး ဖြစ်သည်။ ကရင်ဖြစ်သော်လည်း ရှမ်းဘောင်းဘီအနက် ဝတ်ထားသည်။ ပညာအုပ် ရောက်လာသောအခါ ဆရာမောင်စာသည် တစ်ဖက်က ပညာအုပ်ကို မျက်နှာချိုသွေးရ၊ ဧည့်ခံရ၊ တစ်ဖက်က သူ့တပည့်တွေအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ရနှင့် ဗျာများနေလေသည်။ ပညာအုပ်သည် ကျွန်တော်တို့ အတန်းကို ပထမစ၍ စစ်သည်။ ဂဏန်းတစ်ပုဒ် ပေးသည်။ ဂဏန်းကို မတ်တတ်ရပ်တွက်ရသည်။ ဂဏန်းတွက်ပြီးသောအခါ ထိုင်ပြီး အဖြေရေးထားသော ကျောက်သင်ပုန်းကို မှောက်ထားရသည်။ မှန်လည်း မှန်၊ အမြန်ဆုံးလည်း ပြီးသူသည် အတော်ဆုံးဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်အရင် ကျောင်းသူ 'ကောက်' က ထိုင်သည်။ ဒုတိယ ကျွန်တော် ပြီးသည်။ ပညာအုပ် စစ်ကြည့်သောအခါ ကျွန်တော့်အဖြေက မှန်ပြီး 'ကောက်' အဖြေက မှားနေသည်။ 'ကောက်' သည် ဉာဏ်ကောင်းသည်။ အတန်းထဲတွင် အတော်ဆုံး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုအကြိမ်၌ လျှမ်းသွားပုံရသည်။ သူ့ကို မကောက်ဟု မခေါ်ကြ။ 'ကောက်' ဟူ၍သာ ခေါ်ကြသည်။ ယခု သားသမီးများ၊ မြေးများ ရနေသည့်တိုင် 'ကောက်' ဟူ၍သာ ခေါ်ကြသည်။ ကရင်ပညာအုပ်ကြီး ကျေနပ်သွားပုံရသည်။ ထိုအခါ ဆရာမောင်စာ၏ မျက်နှာတွင် ပေါ်တောင့်ပေါ်ခဲအပြုံးကလေးတစ်ချက် ပေါ်လာသည်။ ဆရာမောင်စာသည် ကျွန်တော်၏ ဒုတိယ ကံ့ကူလက်လှည့်ဆရာ ဖြစ်သည်။

ကျောင်း ပြောင်းရပြန်ပြီ။

တတိယကျောင်းမှာ ဘုန်းကြီးကျောင်း တန်ဆောင်းအတွင်းက ဦးအာစရကျောင်း ဖြစ်သည်။ ဦးအာစရသည် ကျွန်တော်တို့ရွာဦးကျောင်းမှ ခန်းနေဦးပဉ္စင်း ဖြစ်သည်။ ဦးပဉ္စင်းသည် လောကုတ္တရာကျမ်းစာများကို သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ဟုတ်တိပတ်တိ မသင်၊ တပည့် ကိုရင် ကျောင်းသားများကိုလည်း ပို့ချမပေး။ သူ့ဝါသနာမှာ စတုတ္ထတန်းအရွယ် ကျောင်းသား

များကို စာသင်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးပဉ္စင်းသည် စေတနာကောင်းသည်။ စည်းရုံးရေး ကောင်းသည်။ တစ်ဖက်က ဆရာမောင်စာသည် အရက်သောက် များလာသည်။ စာသင် ပျက်လာသည်။ ဤတွင် ဆရာမောင်စာ ကျောင်းမှ ကျောင်းသားများ တစ်စတစ်စ ဦးအာစရကျောင်း ရောက် ကုန်ကြသည်။ ယင်းရေစီးကြောင်းထဲတွင် ကျွန်တော်လည်း မျောပါသွားသည်။

ဦးအာစရကျောင်းသည် အစိုးရ အသိအမှတ်ပြုကျောင်း မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ဦးအာစရသည် ကျောင်းသားများအား အစိုးရ အသိအမှတ်ပြု ကျောင်းများတွင် သင်ပေးသည့်အတိုင်းပင် သင်ပေးသည်။ သူ့ကျောင်း ရောက်မှ ကျွန်တော်တို့ စာပိုတော်လာကြသည်။ ဂဏန်း ပိုတတ်လာကြသည်။ သို့သော် အစိုးရအသိအမှတ်ပြုကျောင်း မဟုတ်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့လည်း အလွတ်ကျောင်းသားများသာ ဖြစ်နေကြသည်။

ဦးအာစရကျောင်း၏ ကစားကွင်းမှာ ရွာထိပ်ရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်း ပရိဝုဏ်အပြင်ဘက်က ကွက်လပ်ဖြစ်သည်။ ယင်းကွက်လပ်၌ သီတင်းကျွတ် ဆွမ်းတော်ကြီးတင်ပွဲတွင် ရုပ်သေး ကသည်။ ကျောင်းအားချိန် ထိုကွက်လပ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ဘောလုံးကန်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့တွင် ကန်စရာ ဘောလုံး မရှိ။ အဝတ်ကို ကျစ်နေအောင် ထုပ်ပြီး ကြိုးနှင့် ခိုင်အောင်ချည်လျက် အဝတ်ထုပ်ကို ဘောလုံးလုပ် ကန်ကြသည်။ တစ်ခါ တစ်ရံ ဦးအာစရက ဝီစီမှုတ်ပြီး ဒိုင်လူကြီး လုပ်သည်။

နောက်မကြာမီ ဦးအာစရ လူထွက်သွားသည်နှင့် သူ့ကျောင်းလည်း တစ်ဇာတ်သိမ်းသွားသည်။ သူ့ကျောင်း တစ်ဇာတ်သိမ်းသွားသည်နှင့် ကျွန်တော်တို့ အတန်းကျောင်းသားဘဝလည်း နိဂုံးချုပ်သွားလေတော့သည်။ ကျွန်တော် စတုတ္ထတန်းပင် မအောင်ပေ။

ဦးအာစရသည် ကျွန်တော်၏ တတိယ ကံ့ကူလက်လှည့်ဆရာ ဖြစ်လေသည်။

* * *

ဘဝခရီးတစ်လျှောက် ဖြတ်သန်းကျော်လွှားလာခဲ့ရသည့် ခရီး နောက်ကြောင်းကို တစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီး ပြန်ကြည့်လိုက်သည်။ ဘဝခရီး စောစောပိုင်းက ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် ကံ့ကူလက်လှည့်ဆရာ သုံးဦးသည်

m g y o e . c o m

အမှတ်သညာထဲတွင် ပေါ်လာသည်။ အနန္တော အနန္တဂိုဏ်းဝင် ယင်းကံ့ကူ
 လက်လှည့် ဆရာသုံးဦးကို ပူဇော်ချင်သည်။ ကန်တော့ချင်သည်။ သို့သော်
 ဦးအာစရခေါ် ဦးမောင်မောင်အေး တစ်ယောက်ကိုသာလျှင် ပူဇော် ကန်
 တော့ခွင့် ရလိုက်သည်။ အဘိုးအရွယ်တွင် နှင်းဆီကုန်း ဘိုးဘွားရိပ်သာ
 တွင် လာနေ၍ ပူဇော်ကန်တော့ခွင့်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုတော့ ကွယ်
 လွန်သွားပြီ။ ကျန် ကံ့ကူလက်လှည့်ဆရာ နှစ်ဦးအနက် ဖိုးစံကွန်းသည်
 ကျွန်တော် အရွယ်မရောက်မီကပင် ကွယ်လွန်သွားသည်။ ဆရာမောင်စာ
 ကိုလည်း တခြားရွာက ကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားပြီး
 ကတည်းက မတွေ့ရတော့။ ပူဇော်ကန်တော့ချင်၍ စုံစမ်းကြည့်သည်။
 သတင်းမရ။ သူလည်း ယခု ဤလောက၌ ရှိတော့မည်မဟုတ်ပေ။

ဖားဥနှင့် မင်ကွက်

စွတ်စိုထိုင်းမှိုင်းသော မိုးရာသီ၌ မိုးပေါက်မိုးစက်ထိသော အဝတ် အထည်တို့ကို မလျှော်မဖွပ်ဘဲ အချိန်ကြာကြာထားလျှင် ထိုအဝတ် အထည်တို့တွင် အပ်ဖျားလောက်ပင် သေးငယ်သော အမည်းစက်ကလေး များ စွန်းထင်း ပေါ်ပေါက်လာတတ်သည်။ ယင်းအမည်းစက်ကလေးများ ကို ဖားဥဟု ခေါ်သည်။ ဖားဥခေါ်သည့် ယင်းအမည်းစက်ကလေးများသည် ဆပ်ပြာနှင့် မည်သို့ပင် တိုက်ချွတ် ဖွပ်လျှော်ပါသော်လည်း တော်တော်နှင့် ကွယ်ပျောက်မသွားပေ။ အဝတ်အထည်များတွင် မင်စွန်းသဖြင့် ထင်နေသော မင်ကွက်မှာမူ ဖားဥနှင့်စာလျှင် အဆ အရာကြီးမားသော အမည်းကွက် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မင်စွန်းသဖြင့် ထင်နေသော အမည်းကွက် မှာမူ ဆပ်ပြာနှင့် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် တိုက်ချွတ် ဖွပ်လျှော်လိုက်ရုံနှင့် ပျောက်ပျက်သွားပြီး မင်ကွက်ထင်နေသော အဝတ်အထည်သည် ပကတိ အတိုင်း ပြန်ဖြစ်သွားလေသည်။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အမှတ်သညာ အဝတ်အထည်တွင် ဖားဥ စွဲနေသကဲ့သို့ပင် မင်ကွက်များလည်း စွန်းထင်းနေတတ်သည်။ အမှတ် သညာ အထည်အဝတ်တွင် စွန်းပေနေသော မင်ကွက်များမှာ အကြီး အသေး ပမာဏအရ ကြီးပင်ကြီးငြားသော်လည်း အချိန်သမယ ဆပ်ပြာ နှင့် တိုက်ချွတ် ဖွပ်လျှော်လိုက်သောအခါ အမည်းကွက်သည် တစ်စု

တစ်စ မှေးမှိန် ပျောက်ကွယ်သွားလေသည်။ သို့သော် အမှတ်သညာ အဝတ်အထည်တွင် စွန်းထင်းနေသော ဖားဥကလေးများမှာမူ အပ်ဖျားတမျှ မည်မျှပင် သေးငယ်သော်လည်း အချိန်သမယ ဆပ်ပြာနှင့် မည်သို့ပင် တိုက်ချွတ် ဖွပ်လျှော်စေကာမူ အမှတ်သညာ အဝတ်အထည် စုတ်ပြီသွား သည်အထိပင် ဆက်လက် ရှင်သန်နေခဲ့သည်။

ကျွန်တော်၏ ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးဘဝ အမှတ်သညာ အဝတ်အထည်တွင်လည်း ဖားဥကလေးများ စွန်းထင်းနေကြသည်။ ယင်း ဖားဥကလေးများသည် အမှတ်သညာ အဝတ်အထည် ဟောင်းနွမ်းဆွေး မြည့်လာပြီဖြစ်သည့် ယခုအချိန်အထိပင် အမှတ်သညာ အဝတ်အထည် ကို စွန့်ခွာမသွားကြပေ။

* * *

မိမိ၏ ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးဘဝက အမှတ်သညာထဲတွင် သစ်ပင်ကြီး ငါးပင် ရှိသည်။ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဘဝ၌ သစ်ပင် သည် ဘာမျှ အရေးမကြီးပေ။ သစ်ပင်တစ်ပင်၏ အရေးပါ အရာရောက် မှုသည် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဘဝ၌ ဖားဥတမျှပင် သေးငယ်လှသည်။ သို့သော်လည်း ယင်း သေးငယ်သော ဖားဥကိုပင် မှန်ဘီလူးဖြင့် ကြည့်ရ ဦးမည်။ ရှောမွေးကို ဗာရာဏသီ ချဲ့ရဦးမည်။

ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးဘဝ၏ အမှတ်သညာ အဝတ်အထည် တွင် စွဲနေသော ဖားဥတစ်ဥမှာ ကျွန်တော်တို့၏ အိမ်ဆိပ်ချောင်း ကမ်း နံဘေးတွင် ပေါက်နေသော ခံတက်ပင် ဖြစ်သည်။ ရေခံတက်ပင်ဟုလည်း ခေါ်သည်။ ခံတက်ပင်သည် ချောင်းကမ်းနံဘေး၊ မြစ်ကမ်းနံဘေး၌ အပေါက်များသည်။ ချောင်းကမ်းနံဘေး၌ ပေါက်၍ အာပေါဓာတ် ရနေ သောကြောင့်လား မသိ။ ခံတက်ပင်လေးသည် အမြဲတမ်း စိမ်းစိုနေသည်။ ခံတက်ပင်လေးသည် အိမ်နီးနားချင်းများကို မပြတ် အကျိုးပြုနေသည်။ ခံတက်ရွက် နုနုကလေးများကို ခူးပြီး သုပ်စားကြသည်။ တို့စားကြသည်။ မရင့်တရင့် အရွက်များကို ခူးပြီး ခံတက်ချဉ်ထည့်ကြသည်။ ခံတက်ချဉ် အတို့နှင့် ငါးပိရည်သည် ရွာသူရွာသားများ၏ ထမင်းပွဲ၌ ထမင်းလည်း မြိန်၊ အကုန်လည်း သက်သာသော ဟင်းတစ်မည် ဖြစ်နေသည်။ အရွက် များကို မပြတ်ခူးနေကြသော်လည်း ခူးပြီး မကြာခင်ပင် ခံတက်ပင်တွင်

ရွက်နုကလေးများ ထွက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။

ခံတက်ပင်လေးသည် ဇာတ်တော်ထဲက 'ဗကဇတ်' နှင့်လည်း အဆက်အစပ် ရှိနေသည်။

တစ်နေ့သ၌ ဘုရားလောင်းသည် ရေအိုင်တစ်အိုင်အနီး၌ ပေါက်နေသော ခံတက်ပင်၌ ရုက္ခစိုးနတ် ဖြစ်နေသည်။ အကြံပက်စက်သော ဗျိုင်းယုတ်တစ်ကောင်သည် နွေကာလ ရေခန်းသွားသည်ဖြစ်၍ ရေအိုင်ထဲတွင် ဒုက္ခရောက်နေကြသော ငါးများကို တွေ့မြင်ရသောအခါ အကြံနှင့်အိုင်စပ်သို့လာပြီးလျှင် ငါးများအား 'ငါ သင်တို့ကို ရေမခန်းသော ရေအိုင်ကြီး တစ်အိုင်သို့ ပို့ပေးမည်'ဟု ဆိုလေသည်။ ငါးများသည် ရိုးသားကြသည်။ ရိုးသားသူများသည် ယုံလွယ်တတ်ကြသည်။ အကြံနှင့် ပြောသော ဗျိုင်း စကားကို ယုံစားပြီး ဗျိုင်းပြောသော ရေအိုင်သို့ အပို့ခိုင်းကြသည်။ ဗျိုင်းသည် ငါးများကို အခြားရေအိုင်သို့ ပို့ဟန်ဆောင်လျက် တစ်ကောင်ပြီး တစ်ကောင် သယ်ယူသွားပြီးလျှင် ခံတက်ပင်ခွကြား၌ နားလျက် အကုန်စားပစ်လေသည်။

ရေအိုင်ထဲ၌ တစ်ကောင်တည်း ကျန်နေသော ပုစွန်လုံးအလှည့်ရောက်လာသည်။ ပုစွန်လုံးက ငါးများလို မအ။ ပါးနပ်သည်။ ဖျတ်လတ်သည်။ ဗျိုင်းက သူ့ကို နှုတ်သီးဖြင့် ချီယူမည်ပြုသောအခါ 'အသင်ဗျိုင်း၊ ကျွန်ုပ်ကို ချီယူသွား၍ မဖြစ်၊ ကျွန်ုပ်လက်မဖြင့် သင့်လည်ပင်းကို အသာညှပ်ပြီး လိုက်ခဲ့မည်'ဟု ဆိုသည်။ ငါးသည် ငါးစာကိုသာ မက်နေသဖြင့် ငါးမျှားချိတ်ကို မမြင်ပေ။ ထောင်ချောက်ထဲက အစာကိုသာ တမ်းတမ်းစွဲဖြစ်နေသော သမင်သည် ထောင်ချောက်ကို သတိမပြုမိပေ။ ပုစွန်လုံးကို ပွဲတော်တည်ရန် သွားရည်တများများဖြစ်နေသော ဗျိုင်းသည် ခေါင်းတုံးပေါ် ထိပ်ကွက်မည့် ပုစွန်လုံး၏အကြံကို မရိပ်မိပေ။ ပုစွန်လုံး ဆိုသည့် အတိုင်းပင် ပုစွန်လုံး၏လက်မဖြင့် သူ၏လည်ပင်းကို ညှပ်စေပြီးလျှင် ရေအိုင်သို့ ခေါ်သွားသည့်ဟန်ဖြင့် ခံတက်ပင်ပေါ် သွားနားလေသည်။ ထိုအခါ ပုစွန်လုံးက သူ ထင်ထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်လာ၍ 'အဆွေဗျိုင်း၊ သင်သည် ငါးများကို တစ်ဖက်လှည့်နှင့် တခြားအိုင် ခေါ်သွားမည့်ဟန်ဖြင့် စားပစ်သည်ကို ငါသိရပြီ၊ ငါ့ကို သင်ပြောသည့်အိုင်တွင် မလွှတ်လျှင် သင့်လည်ပင်းကို ငါ ညှပ်ဖြတ်လိုက်မည်' ဟူ၍ ခြိမ်းခြောက်လေသည်။

ကောက်ကျစ်သူသည် တကယ် ဘေးနှင့် ကြုံလာသောအခါ ရိုးရိုးလူထက် ပင် တုန်လှုပ်တတ်သည်။ ဗျိုင်းသည် လည်ပင်းပြတ်မှာ ကြောက်ပြီး ပုစွန်လုံးကို ရေရှိသော အိုင်သို့ ဆောင်ကြဉ်းသွားပြီး ရေအိုင်စပ်၌ နားလေသည်။ ပုစွန်လုံးသည် အသက်ဘေး လွတ်မြောက်သွားပြီ ဖြစ်သော်လည်း ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူအား ဒဏ်ခတ်သည့်အနေဖြင့် ဗျိုင်း၏ လည်ပင်းကို လက်မနှင့် ညှပ် ဖြတ်ပြီးလျှင် ရေအိုင်ထဲ ၎င်းဆင်းသွားလေသည်။ ‘ပုစွန် ကြိတ်တတ် ဗျိုင်းလည်ပြတ်’ ဖြစ်သွားလေသည်။ ထိုအခါ ခံတက်ပင်ပေါ်က ရုက္ခစိုးက ‘လိမ်လည်ကောက်ကျစ်သူသည် လိမ်လည်ကောက်ကျစ်ခြင်း၏ ဆိုးကျိုးကို ခံရ၏’ ဟု ဩဘာပေးလေသည်။

ကျွန်တော်တို့ အိမ်ဆိပ်ရှိ ချောင်းကမ်းနံဘေးက ခံတက်ပင်လေးမှာ ‘လိမ်လည်ကောက်ကျစ်သူသည် လိမ်လည်ကောက်ကျစ်ခြင်း၏ ဆိုးကျိုးကို ခံရ၏’ ဟူသော သင်ခန်းစာကို သွန်သင် ညွှန်ပြနေဘိသကဲ့သို့ပင် ထင်နေရလေသည်။

ထိုခံတက်ပင်နှင့် ပတ်သက်၍ ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးဘဝ ကျွန်တော့်အတွက် မမေ့နိုင်သော အဖြစ်အပျက်တစ်ခု ရှိနေသည်။ ထို အဖြစ်အပျက်မှာ ခံတက်ပင်ရင်း၌ ပုစွန်ထုပ် ဖုတ်စားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ ချောင်းထဲတွင် တံငါသည်များသည် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ငါးဖမ်းကြသည်။ ငါးရှာကြသည်။ ချောင်းတစ်ဖက်ကမ်းနှင့် တစ်ဖက်ကမ်း ပိုက်သွယ်တန်းပြီး ငါးဖမ်းသူများလည်း ရှိသည်။ မြူးထောင်ပြီး ငါးဖမ်းသူများလည်း ရှိသည်။ ကွန်ပစ်ပြီး ငါးဖမ်းသူများလည်း ရှိသည်။ ကွန်ပစ်ပြီး ငါးဖမ်းကြသူများသည် ကွန်လှေကို လှော်ခတ်လျက် ငါးရှိမည် ထင်သည့်နေရာ၌ ကွန်ကိုပစ်၍ ငါးဖမ်းကြသည်။ လှေ၏ ဦးဘက်၌ ရှိသော သစ်သားတန်းတစ်ခုတွင် အပေါက်ဖောက်ထားပြီး ယင်းအပေါက်ထဲတွင် ခွရှိသော သစ်ကိုင်းတစ်ကိုင်းကို ထိုးစိုက်ထားသည်။ ယင်းသစ်ကိုင်းခွတွင် ကွန်ကိုတင်ပြီး တွဲလွဲဆွဲထားသည်။ ငါးရှိမည်ထင်သည့် ရေပြင်ရောက်မှ သစ်ကိုင်းခွတွင် တင်ထားသော ကွန်ကိုယူလျက် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ကျွမ်းကျင်စွာ ကိုင်ပြီး ဝှေ့ကာ ဝိုက်ကာ ရေထဲ ဖြန့်ကြဲပစ်လိုက်သည်။ ရေထဲ ပြန့်ကျဲကျသွားသော ဝိုက်ကွန်ကို တဖြည်းဖြည်း ရှုံ့လျက် ဆွဲယူသောအခါ ကွန်ထဲတွင် ငါးများ ပါလာကြသည်။ လှေပေါ်ရောက်မှ

m g y o e . c o m

ကွန်ထဲ ဖမ်းမိပါလာသော ငါးများကို ထုတ်ယူလေသည်။ ငါးဖမ်းနည်းများတွင် ကွန်ပစ်ပြီး ဖမ်းသည့်နည်းသည် ပညာသားအပါဆုံး ဖြစ်သည်။ ကွန်ပစ်ကျမ်းကျင်ဖို့ လိုသည်။ ကွန်ချက်မိဖို့ အရေးကြီးသည်။ ရေပြင်ပေါ်ဟန်ချက်ညီညီ ကွန်ရွက်ကျသွားဖို့ သတိထားရသည်။

ကျွန်တော်တို့ ချောင်းထဲတွင် ကွန်ပစ်ပြီး ငါးဖမ်းကြသူများထဲတွင် ကွန်လှေတစ်စင်းက လူကြီးတစ်ယောက်နှင့် ကျွန်တော် မျက်မှန်းတန်းမိနေသည်။ ကွန်လှေဆရာကြီးသည် ကျွန်တော်တို့၏ အိမ်ဆိပ် ရောက်သည့်အခါ ကမ်းစပ်တွင် ကျွန်တော် ရှိနေသည်ကို တွေ့လျှင် ပုစွန်ထုပ်ကြီးသုံးလေးထုပ် လှေပေါ်က ပစ်ပစ်ပေးသွားသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း သူလာတတ်သည့်အချိန် မှန်းမှန်းပြီး ကမ်းစပ်က စောင့်စောင့်နေတတ်သည်။ မည်သည့်ရွာက လာသည်ဟု မသိရသော ကွန်လှေဆရာကြီးသည် ကျွန်တော့်ကို သူ့တူလို သူ့သားလို ခင်မင်နေပြီ။ ကျွန်တော့်ကို သူ ဖမ်း၍ ရသည့်အထဲက ပုစွန်ထုပ်ကြီး သုံးလေးထုပ် ပစ်ပစ်ပေးသွားသည်။ သူပေးသော ပုစွန်ထုပ်ကြီးများမှာ ယခုကာလ တန်ဖိုး တစ်ဆယ်သား ငါးဆယ်၊ ခြောက်ဆယ်ရှိသည့် ပုစွန်ထုပ်ကြီးမျိုး ဖြစ်သည်။ တံငါသည် ကြီး ပေးပေးသွားသော ပုစွန်ထုပ်ကြီးများကို ခံတက်ပင်အောက်တွင် သစ်ရွက်ခြောက်များ၊ သစ်ခြောက်ကိုင်းများ စုပုံလျက် မီးမွှေးပြီး ဖုတ်ဖုတ်စားသည်။ ထို့ကြောင့် ခံတက်ပင်သည် ကျွန်တော်၏ ငယ်စဉ်ဘဝနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိနေသော၊ ယခုထက်တိုင် အမှတ်သညာထဲတွင် စွဲနေသော သစ်ပင်တစ်ပင် ဖြစ်နေသည်။

မိမိ၏ အမှတ်သညာထဲက ပျောက်မသွားသေးသော အခြား သစ်ပင် တစ်ပင်မှာ ကျွန်တော်တို့ အိမ်နောက်ဘက် ခြံစည်းရိုးတွင် ပေါက်နေသော ကြို့ပင် ဖြစ်သည်။ ကြို့ပင်ကြီးမှာ ခံတက်ပင်လို မဟုတ်ပေ။ ခံတက်ပင်က ဆယ်ပေကျော်လောက်သာ မြင့်သော်လည်း ကြို့ပင်မှာ ပေငါးဆယ်လောက်ပင် မြင့်မားသည်။

ပင်စည်လုံးပတ်မှာလည်း လူကြီးတစ်ယောက် လက်နှစ်ဖက်နှင့် ဖက်စေကာမူ လက်တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် ထိစပ်ခြင်းမရှိလောက်အောင်ပင်ကြီးမားသည်။ သစ်ပင်၏ အပေါ်ပိုင်းမှာလောက်သာ အကိုင်းအခက်များ ဝေဝေဆာဆာနှင့် အသီးအပွင့်များရှိသည်။ ပေလေးဆယ်လောက်အထိ

ပင်စည်ကြီးသည် အကိုင်း အခက်မရှိဘဲ တစ်ဖြောင့်တည်း ထိုးတက်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် ကြို့ပင်ပေါ် ကလေး လူကြီး မည်သူမျှ မတက်နိုင်ကြ။ အောက်တွင် ကြွေကျသော ကြို့သီးများကိုသာ ကောက်စားရသည်။

တောရွာများ၌ သစ်ပင် ကြီးကြီးမားမား ရှိလျှင် ထိုသစ်ပင်ကို တစ္ဆေသရဲ သို့မဟုတ် ရုက္ခစိုး၏ ဘုံဗိမာန် လုပ်ပစ်လိုက်တတ်ကြသည်။ ထိုကြို့ပင်ကြီးတွင်လည်း ရုက္ခစိုးရှိသည်ဟု လူကြီးတွေက ပြောကြသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်တို့သည် ရုက္ခစိုးကို မကြောက်ပေ။ တစ္ဆေသရဲ ရှိသည်ဟု ပြောသည့် သစ်ပင်အနီးသို့ မကပ်ရဲသော်လည်း ရုက္ခစိုးရှိသည် ဟု ပြောသည့် သစ်ပင်အနီးသို့မူ အကြောက်အရွံ့မရှိဘဲ သွားရဲလာရဲ သည်။ တစ္ဆေသရဲက အန္တရာယ်ပြုတတ်ပြီး ရုက္ခစိုးက ဒုက္ခမပေး ဆိုသည် ကို ကလေးက အစ သိသည်။ ရုက္ခစိုးသည် သစ်ပင်ကို စောင့်သော နတ်ကောင်းနတ်မြတ် ဖြစ်သည်။ နတ်ဆိုး မဟုတ်ပေ။ ရုက္ခစိုး၏ အသွင် အပြင်မှာ ဝတ်ဖြူစင်ကြယ် ဝတ်ထားသဖြင့် တစ်ကိုယ်လုံး ဖြူနေသည်ဟု ဆိုကြသည်။

ရုက္ခစိုးသည် မကျွတ်ဘဲ အသက်ရှည်ကြာစွာ နေရသောကြောင့် နောင်ပွင့်တော်မူလတ္တံ့သော အရိမေတ္တယျဘုရားနှင့် ကြိုကြိုက်လိုသော ဆရာတော်ကြီးများသည် ဘုရားဆု၊ သာဝကဆု မတောင်းဘဲ ရုက္ခစိုးဆု တောင်းကြသည်။ ရုက္ခစိုးဆုတောင်းသော စာတတ်ပေတတ် အကျော် အမော် ဆရာတော်ကြီးများ များစွာရှိသည်။

ရုက္ခစိုးအကြောင်း စကားစပ်လာ၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကုသိနာရုံ ရောက်စဉ် ကုသိနာရုံတွင် သီတင်းသုံးနေသော ဘုန်းတော်ကြီး ပြောပြ သည့် ကုသိနာရုံ ရုက္ခစိုးပုံပြင်ကို ဖောက်သည်ချရဦးမည်။ ထိုဘုန်းတော် ကြီးမှာလည်း သူ့ကိုယ်တွေ့ မဟုတ်ပေ။ သူ့လက်ထက်မတိုင်မီ ကုသိနာရုံ တွင် သီတင်းသုံးသွားခဲ့ကြသော ဘုန်းတော်ကြီးများ အဆင့်ဆင့် ပြောသွား ခဲ့ကြသည့် ရုက္ခစိုးပုံပြင်ကို တစ်ဆင့် ဖောက်သည်ချခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ကုသိနာရုံသည် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာဌာနဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ အထွတ်အမြတ်ဌာနတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကုသိနာရုံတွင် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပုံ ရုပ်ပွားတော်ကြီးနှင့် စေတီပုထိုးများ ရှိသည်။ ယင်းရုပ်ပွားတော်ကြီးနှင့် စေတီပုထိုးများကို ရုက္ခစိုးနတ်တစ်ပါး

က စောင့်ရှောက်သည်။ ရှေးယခင်နှစ်များက ညဉ့်လူခြေတိတ်ချိန်၌ ကုသိနာရုံဝန်းကျင်တစ်ဝိုက်တွင် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ် ဝတ်ထားသော ထို သူတော်စင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦး သွားလာနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို သူတော်စင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ ရုက္ခစိုး ဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင်ကား ထို ရုက္ခစိုးကို မတွေ့ရတော့ပေ။ ယုံချင်နေ မယုံချင်နေ မိမိကြားရသည်ကို ပြောပြခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ထိုဘုန်းတော်ကြီးက ဆိုသည်။

‘အဲဒီ ရုက္ခစိုးက ကုလား ရုက္ခစိုးလား၊ ဗမာ ရုက္ခစိုးလား’

မိမိက မေးလိုက်သောအခါ ဘုန်းတော်ကြီးက ‘ဟာ ... ဒကာကြီး ကလည်း ကုလားပြည်မှာ ကုလားရုက္ခစိုးပဲ ရှိမှာပေါ့။ ဘယ်ကလာ ဗမာ ရုက္ခစိုး ရှိမှာလဲ’ဟု ပြုံးပြီး ပြောလေသည်။

ယခု ကြို့ပင်ကြီးတွင် ရုက္ခစိုးရှိသည်ဟု လူကြီးတွေက ခြောက်လှန့် ထားသော်လည်း ကျွန်တော်တို့က မကြောက်။ ကျောင်းက ပြန်လာလျှင် ကြို့ပင်ကြီးအောက် ရောက်နေတတ်သည်။ ကြို့ပင်ကြီးအောက်တွင် သူ့ အလိုလို ကြွေကျနေသော ကြို့သီးများကို ကောက်စားကြသည်။ ‘ကြို့သီး သည် ချိုချဉ်ရသာ ရှိ၏။ ဝမ်းမီးကို တောက်စေ၏’ ဟူ၍လည်း ဥတု ဘောဇနကျမ်း၌ ဆိုထားသည်။ ကြို့ပင်မှာ အလွန်သန်မာသော သစ်ကြီး မျိုးကြီးဖြစ်၍ လှည်းစသည် လုပ်ရာ၌ အသုံးပြုရသည်။ အသက်အရွယ် ကြီးပြင်းလာသောအခါ အရပ်တကာ ရောက်သော်လည်း ငယ်စဉ်က ကျွန်တော်၏ ဖွားဖက်တော်တစ်ဦးဖြစ်သည့် ယင်းကြို့ပင်မျိုးကို မှတ်မှတ် ရရ မည်သည့်နေရာတွင်မှ မတွေ့ရတော့ပေ။

ကျွန်တော် ငယ်စဉ်ဘဝက အမှတ်သညာထဲတွင် စွဲနေသော တတိယ သစ်ပင်မှာ သပြေပင် ဖြစ်သည်။ ဘုရားညောင်ရေအိုးတိုင်းလိုလို၌ သပြေပန်း သပြေခက်များကို တွေ့မြင်နေရသည်ဖြစ်၍ ‘သပြေပင် အဆန်း လား’ဟု ပြောလိုက ပြောပေမည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်၏ ဖွား ဖက်တော် သပြေပင်မှာ ဆန်းသည်။ ထူးသည်။ ဇယမင်္ဂလာ အထိမ်း အမှတ်ဖြင့် အခမ်းအနားတိုင်း၌ သပြေပန်း သပြေခက်များကို တွေ့နေရ သော်လည်း ကျွန်တော်ငယ်စဉ်က အမှတ်သညာထဲတွင် စွဲနေသော သပြေ ပင်မျိုးကိုမူ နောင် ကြီးပြင်းလာသောအခါ မည်သည့်နေရာမှ မှတ်မှတ်ရရ မတွေ့ရတော့ပေ။ ကျွန်တော်၏ ဖွားဖက်တော်တစ်ဦးဖြစ်သော သပြေ

ပင်မှာ ကျွန်တော်၏ ဘကြီးဦးဘိုးသီတို့၏ ခေါင်းရင်းခြံစည်းရိုး၌ ပေါက်နေသော သပြေပင်ကြီးဖြစ်သည်။ သပြေပင်ကြီးသည် ကြို့ပင်လောက်ပင်ပင်စည် ကြီးမားတုတ်ခိုင်သည်။ စိမ်းလန်းသော သပြေရွက်များဖြင့် အမြဲတမ်း ဝေဝေဆာဆာ ရှိနေသည်။ ကြို့ပင်လောက်တော့ မမြင့်ပေ။ ပေနှစ်ဆယ်ကျော်လောက်သာ မြင့်သည်။ ထူးခြားသည်မှာ ဆယ့်နှစ်ရာသီ သပြေသီးများ သီးနေပြီး မှည့်ဝင်းနေသော သပြေသီး အပြတ်အခိုင်များ တစ်ပင်လုံး အပြည့်ရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်။ သပြေသီးမှည့်များကို ပွဲတော်တည်ကြသော ကျေးငှက်သာရကာများလည်း အခါမလပ် သပြေပင်ပေါ်၌ တရုန်းရုန်း ဖြစ်နေကြသည်။ ဆရာမင်းသုဝဏ်၏ 'သပြေသီးမှည့် ကောက်စို့ကွယ်'သည် ထိုကဗျာ မပေါ်ခင်ကပင် ထိုသပြေပင်အောက်တွင် သပြေသီး ကောက်နေကြသော ကျွန်တော်တို့တွင် အနက်အဓိပ္ပာယ် ထင်ဟပ်နေသည်။

သပြေသီးများကို အပင်ပေါ်တက်ခူးစရာ မလိုပေ။ တံချူနှင့် ချူစရာလည်း မလိုပေ။ အပင်အောက်တွင် ကြွေကျနေသော မှည့်ဝင်းနေသည့် သပြေသီးမှည့်များမှာ စား၍မကုန်၊ ကောက်၍မကုန် ဖြစ်နေသည်။ အနက်ရောင်ဘက်လှနေသော ခရမ်းရင့်ရောင် ထွားထွားကျိုင်းကျိုင်း သပြေသီးမှည့်ကြီးများကို စားရသည်မှာ အရသာရှိလှသည်။ အားအားရှိလျှင် အရိပ်အာဝါသကောင်းသော သပြေပင်အောက်တွင် သပြေသီးကောက်နေသည်က များသည်။ သပြေသီး စားလွန်းသဖြင့် ကျွန်တော်တို့၏ နှုတ်ခမ်းသည် အပြာရောင်နှုတ်ခမ်းဆိုးဆေး မဆိုးရဘဲ ပြာနေသည်။

အမှတ်သညာထဲတွင် စွဲနေသော စတုတ္ထသစ်ပင်မှာ ကျည်းပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်ငယ်ငယ်က ဘကြီး ဦးဘိုးသီတို့အိမ်တွင် မကြာခဏ သွားနေတတ်သည်။ ဦးဘိုးသီ၏ဇနီး ဒေါ်စောလေးမှာလည်း ကျွန်တော့် မိခင်၏ ညီအစ်မဝမ်းကွဲ ဖြစ်သည်။ ဒေါ်စောလေးကို ကျွန်တော်တို့၏ အမေ ခေါ်သည့်အတိုင်းပင် ကျွန်တော်တို့ကလည်း မမလေးဟု ခေါ်သည်။ ဘကြီး ဦးဘိုးသီတို့၏ ခြံစည်းရိုးအပြင်ဘက်ရှိ နှစ်ဖာလုံ သုံးဖာလုံလောက်ဝေးသော လယ်ကွင်းထဲတွင် ကျည်းပင်တစ်ပင် ရှိသည်။ ထိုကျည်းပင်ကိုလည်း တစ္ဆေသရဲ၏ အိမ်ဂေဟာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားကြသည်။ ကျည်းပင်ကိုယ်တိုင်က ဝန်းဝန်းဝိုက်ဝိုက် အုံ့ဆိုင်းညှို့မှိုင်းနေသည့်အပြင် ကျည်း

ပင်၌ သရဲရှိသည်ဆိုသဖြင့် ညနေ နေဝင်ရီတရောအချိန်၌ တော်တော် တန်တန် သတ္တိနှင့် ကျည်းပင်အောက် သွားဖို့ဝေးစွာ ကျည်းပင်နားကပင် ဖြတ်မသွားရဲကြပေ။ ကျည်းပင်က သရဲကြီးသည် လျှာကြီး တစ်လံလောက် ရှိသည်။ မည်သို့မည်ပုံ ခြောက်သည် စသည်ဖြင့် ကောလာဟလ သတင်း စကားများ ထွက်နေသော်လည်း ရေဆုံး မြေဆုံး လိုက်ကြည့်သောအခါ ယင်းကောလာဟလ စကားများသည် ဘာတစ်ခုမျှ အခြေအမြစ် မရှိသည် ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော်လည်း လယ်ကွင်းထဲတွင် ထီးတည်းကြီးရှိနေ သော တစ္ဆေရှိသည်ဟု လူပြောများသည့် ထိုကျည်းပင်အနားသို့ ညနေ စောင်းလာပြီဆိုလျှင် သီပင်မသီရဲပေ။ သို့ရာတွင် နံနက်စောစောအချိန်၌မူ ထိုကျည်းပင်အောက်သို့ တစ်နေ့တစ်ခေါက် မှန်မှန်သွားရသည်။

ဘကြီး ဦးဘိုးသီတို့အိမ်တွင် ကျွန်တော် လုပ်ရသည့် အလုပ်တာဝန် များ ရှိသည်။ မမလေးဟု ကျွန်တော်တို့ ခေါ်သည့် အရီးဒေါ်စောလေးကို နင်းပေးရသည်။ တစ်ခါ နင်းပေးလျှင် အရီးဒေါ်စောလေးက ပိုက်ဆံ တစ်ပြား ပေးသည်။ ဘကြီး ဦးဘိုးသီတို့အိမ်တွင် ကျွန်တော် လုပ်ရသည့် အလုပ်တာဝန်တစ်ခု ရှိသေးသည်။ ထိုအလုပ်တာဝန်မှာ ဘူးသီးကြော် အဝယ်တော် ဖြစ်သည်။ နံနက်အချိန်၌ အကြော်သည် အဒေါ်ကြီး တစ် ယောက်သည် ကျည်းပင်အောက်တွင် ဘူးသီးကြော် ကြော်သည်။ နံနက် မိုးလင်းလျှင် လူကြီးတွေက ကျွန်တော့်ကို ပိုက်ဆံတစ်မူး ပေးသည်။ ကျွန်တော်က ကျည်းပင်အောက်သွားပြီး ဘူးသီးကြော် တစ်မူးဖိုး ဝယ် သည်။ နံနက်စောစော နှင်းစိုရွဲနေသော ရိုးပြတ်တောကို ဖြတ်သွားရသည်။ တစ်ခါတလေလည်း သွားရိုးသွားစဉ် ကန်သင်းရိုးပေါ်က သွားသည်။

ထိုအချိန်က ကျွန်တော်တို့ ဘူးသီးကြော်ကို ဘူးသီးကြော်ဟု မခေါ်။ 'ဘူးသီးငါးပေါင်းကြော်' ဟု ခေါ်သည်။ အကြော်သည် အဒေါ်ကြီးက ဘူးသီးငါးပေါင်းကြော် တစ်မူးဖိုး ရှစ်ခု ပေးသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အဆစ် တစ်ခု၊ နှစ်ခု ပေးလိုက်သေးသည်။ တစ်ပြားတန် ဘူးသီးငါးပေါင်းကြော် မှာ ယခု တစ်ကျပ်တန် ဘူးသီးကြော် ငါးခု ခြောက်ခုစာလောက် ရှိသည်။ အကြော်သည် အဒေါ်ကြီး ရောင်းသော ဘူးသီးငါးပေါင်းကြော် ရှစ်ခု၊ ကိုးခုကို ဝါးခက်အတံနှင့် သီပြီး အိမ်ပြန်ယူလာသည်။ အိမ်ရောက်သော အခါ နံနက်စာအဖြစ် တစ်အိမ်သားလုံး ဘူးသီးကြော်နှင့် ထမင်းကြမ်းကို

စားကြသည်။ ကျည်းပင်အောက်က အကြော်သည် အဒေါ်ကြီး၏ ဘူးသီး
ငါးပေါင်းကြော်သည် မေ့၍မရနိုင်သကဲ့သို့ မိမိ၏ အမှတ်သညာ ပိတ်ကား
တွင် ထင်နေသော ကျည်းပင်လည်း ယခုထက်တိုင်ပင် ပျောက်မသွားပေ။

ပဉ္စမသစ်ပင်မှာ ပျဉ်းမပင် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာမှ ဟင်္သာတ
မြို့သွားလျှင် နတ်မော်သို့ သမ္ဗန်စီးသွားရသည်။

နတ်မော်ကမှ တစ်ဖန် ဘတ်စ်ကား သို့မဟုတ် အခြားယာဉ်တစ်ခုခု
စီးပြီး ဟင်္သာတ သွားရသည်။ နတ်မော်သည် ချောင်း၏အဖျား ဖြစ်သည်။
နတ်မော်တွင် နတ်မော်ချောင်းကို ဖြတ်ကူးရသော ကားလမ်း လူသွားလမ်း
တံတားတစ်ခုနှင့် မီးရထားတံတားတစ်ခု ရှိသည်။ ချောင်း၏အမည်မှာ
သီးခြားမရှိပေ။ တစ်ခုတည်းသော ချောင်းကိုပင် ဒေသအလိုက် ရပ်ရွာ
အလိုက် နာမည်အမျိုးမျိုး တပ်ခေါ်ကြသည်။ ကမ်းပါးတွင် နတ်မော်ရွာ
တည်ရှိနေသည်ဖြစ်၍ နတ်မော်ချောင်းဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ ကမ်းပါး
တွင် သန္တသနောရွာ တည်ရှိနေသည်ဖြစ်၍ သန္တသနောချောင်းဟူ၍လည်း
ခေါ်ပြန်သည်။

ချောင်းမှာ တဖြောင့်တည်း ရှိမနေပေ။ အကွေ့အကောက်များသည်
ကျွန်တော်တို့ရွာမှ သမ္ဗန်စီးသွားလျှင် အကွေ့လေးငါးကွေ့လောက် ကျော်
လွန်သွားမှ နတ်မော် ရောက်သည်။

နောက်ဆုံးအကွေ့ ကျော်လွန်သွားသည်နှင့် နှစ်ဖာလုံ သုံးဖာလုံ၌
ရှိသော နတ်မော်တံတားကို လှမ်းမြင်ရသည်။ ချောင်း၏ နောက်ဆုံး
အကွေ့ရှိ အငူစွန်းကလေးတွင် ပျဉ်းမပင်တစ်ပင် ပေါက်နေသည်။
ထိုပျဉ်းမပင်တည့်တည့်တွင် သမ္ဗန်ရောက်လာလျှင် ရောက်လာချင်း နတ်
မော်တံတားကို လှမ်းမြင်ရသည်။ ကျွန်တော်၏အဖေသည် ဟင်္သာတမြို့
သို့ အလုပ်ကိစ္စနှင့် မကြာခဏ သွားရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျွန်တော့်ကို
လည်း ခေါ်သွားသည်။

ဟင်္သာတသို့ လိုက်ရမည်ဆိုလျှင် အင်္ဂလန်သို့ လိုက်ရမည့်အလား
ပျော်သွားသည်။ ကျွန်တော်တို့ စီးလာသော သမ္ဗန်သည် ဟင်္သာတသို့
ရောက်ရန်အတွက် ပထမအဆင့်ဖြစ်သော နတ်မော်သို့ ဦးတည်ခတ်လာ
သည်။ တစ်နာရီ နှစ်နာရီလောက် ကြာသောအခါ နောက်ဆုံးအကွေ့ကို
ကျော်ဖြတ်လာသည်။ အငူစွန်းတွင် ပေါက်နေသော ပျဉ်းမပင်တည့်တည့်

ရောက်လာသည်နှင့် တံတားပေါ်တွင် ပြေးနေသော မော်တော်ကားများကို လှမ်းမြင်ရသည်။ ခရီးလှမ်းနေသေးသဖြင့် လူစီးကားများမှာ ကလေးကစားသည့် ကား ပမာဏမျှလောက်သာ တွေ့ရသည်။

နိုင်ငံခြားသွားသည့်အခါ မိမိသွားမည့် မြို့ပေါ် လေယာဉ်အဆင်းလေယာဉ်ပေါ်မှနေပြီး ထိုမြို့၏ တိုက်တာ အဆောက်အအုံများကို လှမ်းမြင်ရသည်ထက်ပင် အားရဝမ်းသာ ဖြစ်သွားသည်။ လယ်ကွင်းထဲတွင် ကစားနေသော၊ ချောင်းရိုးတစ်လျှောက်တွင် ကျက်စားနေသော ကျေးတောသား လူငယ်ကလေးသည် မြို့ပြ၏အမှတ်အသားဖြစ်သော မော်တော်ကားများကို တွေ့ရသောအခါ ထခုန်တော့မတတ် ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်သွားသည်။

ပျဉ်းမပင်သည် ကျွန်တော့်အတွက် ကျေးတောနှင့် မြို့ပြ၏ ကြားထဲက နယ်ခြားမှတ်တိုင်သဖွယ် ဖြစ်နေသည်။ သမ္ဗန် ပျဉ်းမပင် ရောက်သွားတိုင်း ပျော်ရမြူးရသည်။ ထို့ကြောင့် သန္ဓ်သနေ့ချောင်း၏ နောက်ဆုံးအကွေ့ အငူတွင် ပေါက်နေသော ပျဉ်းမပင်သည် ကျွန်တော်၏ ဖွားဖက်တော်ပမာ ဖြစ်နေသည်။

နှစ်များ မကြာမီက နေရပ်တစ်ခေါက် ပြန်ရောက်သွားသည်။ မိမိ၏ ဖွားဖက်တော် သစ်ပင်ကြီးများသည် ဤပထဝီမြေပြင်ပေါ်၌ မရှိကြတော့ပေ။ ခံတက်ပင်၊ ကြို့ပင်၊ သပြေပင်တို့ မရှိကြတော့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသွားပြီ။ ကျည်းပင်လည်း လယ်ကွင်းထဲတွင် မတွေ့ရတော့ပေ။ မိမိ၏ ဖွားဖက်တော်များထဲတွင် ကျန်ရှိနေသော တစ်ခုတည်းသော အပင်မှာ ပျဉ်းမပင် ဖြစ်သည်။ ပျဉ်းမပင်သည်ပင်လျှင် ယခင်ကလို မဟုတ်တော့ပေ။ ဝေဝေဆာဆာ မရှိတော့ပေ။ ယခင်ကလို အသွေးစိုစို အရောင်စိုစို အပြာရင့်ရောင် ပျဉ်းမပွင့်များ မပွင့်တော့ပေ။ အသက် ၈၀ ကျော် အဘိုးအိုတစ်ယောက်ကဲ့သို့ သူ့ကိုယ်သူ အနိုင်နိုင် ထိန်းထားရသည်နှင့် တူနေသည်။ အရွက်များ နွမ်းခြောက်နေသည်။ ပင်စည်ညှိုးနေသည်။ ရေသောက်မြစ်ကြီးများ မြေကြီးပေါ် ပေါ်နေသည်။ မြေကြီးပေါ် ငေါထွက်နေသော အမြစ်ကြီးများကို တွေ့ရသည်မှာ နောက်ဆုံး ခန္ဓာကြွေတော့မည့်အချိန်တွင် ရှိနေသမျှ အင်အားသုံးပြီး အကြောပြိုင်းပြိုင်းထနေသော လက်ချောင်းများစွာဖြင့် တွယ်ကပ်ထားသည်နှင့် တူနေသည်။

ဤစွာနှင့် ဤချောင်း

ကျွန်တော်တို့ရွာသည် ချောင်းကမ်းပါးတွင် တည်ရှိသော ရွာတန်း ရှည် ဖြစ်သည်။ ရွာ၏ အနောက်ဘက်ခြမ်းတွင် ကပ်လျက် အကွေ့ အကောက်ပေါင်း များစွာဖြင့် စီးဆင်းနေသော ချောင်းတစ်ချောင်း ရှိသည်။ အရှေ့ဘက်ခြမ်းတွင်ကား ရွာစည်းရိုးကို ကျော်လွန်သွားသည်နှင့် ကြည့်၍ မဆုံး မျှော်၍မဆုံးသော လယ်ကွင်းပြင်ကြီး ရှိသည်။

ရွာ၏ အနောက်ဘက်ခြမ်းတွင် ချောင်းသည် သီးသန့်နာမည် မရှိ ပေ။ ချောင်းများ၊ မြစ်များသည် များသောအားဖြင့် ကိုယ်ပိုင်အမည် ရှိကြ သည်သာ များသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ ချောင်းကိုမူ ကိုင်ပိုင် သီးသန့် နာမည် မရှိ၍ နာမည်အမျိုးမျိုး တပ်ခေါ်ကြသည်။ ချောင်းကမ်းပါး၌ တည်ရှိနေသော ရွာ၏အမည်အတိုင်း ထိုရွာဝန်းကျင်ရှိ ချောင်း၏အမည် လည်း တွင်နေသည်။ ချောင်းဖျား၌ နတ်မော်ရွာရှိသည်။ နတ်မော်ရွာမှ မြစ်ဖျား၊ ချောင်းဖျား ခံလာခဲ့သော ချောင်းသည် အကြေသို့ မိုင်ပေါင်းများစွာ စီးဆင်းသွားပြီးလျှင် ဧရာဝတီမြစ်တွင်း စီးဝင်သွားသည်။ တစ်ခုတည်း သောချောင်း ဖြစ်သော်လည်း ချောင်းရိုးတစ်လျှောက်ရှိ ရွာများ၏အမည် လိုက်၍ ချောင်းလည်း နာမည်အမျိုးမျိုး ဖြစ်နေသည်။ ချောင်းကမ်းပါး၌

နတ်မော်ရွာ တည်ရှိနေသော ထိုချောင်း၏ အစိတ်အပိုင်းကို နတ်မော်
ချောင်းဟူ၍ ခေါ်သည်။ ထိုနည်းအတိုင်းပင် ချောက်ကမ်းပါးရွာများ၏
အမည်ကို အစွဲပြု၍ မြေကြားချောင်း၊ သန္ဓ်သနော့ချောင်း၊ ကျုံကျိုက်
ချောင်း၊ ပျဉ်းမကုန်းချောင်း စသည်ဖြင့် တစ်ခုတည်းသောချောင်းပင်
ဖြစ်စေကာမူ အမည်အမျိုးမျိုး တွင်နေသည်။

အမြဲ ရပ်တည်မနေသော မိနစ်ပိုင်းအတွင်း၊ စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်း၌ပင်
ပြောင်းလဲနေသော သဘောတရားကို စီးဆင်းနေသည့် မြစ်ရေ ချောင်းရေ
နှင့် ပမာနှိုင်းကြသည်။ မြစ်ထဲ၊ ချောင်းထဲ ဆင်းလိုက်လျှင် မိမိသည်
ရေနှင့် ကာလအတန်ကြာ ထိတွေ့နေသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း မိမိနှင့်
ထိတွေ့နေသော ရေသည် တစ်ခဏအလွန်က ရေ မဟုတ်တော့ပေ။ တစ်
ခဏ အလွန်က ရေသည် စီးဆင်းသွားလေပြီ။ ရေသည် အမြဲမပြတ်
စီးဆင်းနေသဖြင့် ချောင်းရေ၊ မြစ်ရေသည် အနိစ္စသဘောတရား၊ ခဏိက
သဘောတရားအတွက် နှိုင်းခိုင်းစရာဥပမာ ဖြစ်လာသည်။ သို့ရာတွင်
နာမည်တစ်မျိုးတည်းရှိသော မြစ်ရေ သို့မဟုတ် ချောင်းရေကို အနိစ္စ
လက္ခဏာ တင်ကြည့်လျှင် အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ခဏိကလက္ခဏာကို တော်
တော်နှင့် သဘောပေါက်မည် မဟုတ်ပေ။ ဧရာဝတီမြစ်ထဲ ဆင်းလိုက်လျှင်
မိမိနှင့် အခါမလပ် ထိတွေ့နေသော ရေမှာ ဧရာဝတီမြစ်ရေ ဖြစ်နေသော
ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့၏ ချောင်းကား နာမည်အမျိုးမျိုး ရနေ
သဖြင့် အနိစ္စလက္ခဏာကို ရှုမြင်သုံးသပ်ရာ၌ ပိုမို သဘောပေါက်စေပေလိမ့်
မည်။ နတ်မော်ချောင်းရေကား တစ်ခဏအတွင်း၌ မြေကြားချောင်းရေ
ဖြစ်သွားသည်။ မြေကြားချောင်းရေသည် မကြာမီကာလအတွင်း သန္ဓ်သနော့
ချောင်းရေ ဖြစ်သွားသည်။

ချောင်းကမ်းပါး၌ တည်ရှိသော ရွာများ၏ အမည်များကို ကြည့်
လျှင်လည်း အတိတ်သမိုင်းကို ပြန်ပြောင်း သတိရစေသည်။ ချောင်းကမ်း
ပါး၌တည်ရှိနေသော ရွာများအနက် မြေကြား၊ ပျဉ်းမကုန်း စသော မြန်မာ
အမည်ရွာများ ရှိသကဲ့သို့ ကျုံတွမ်၊ ကျုံမတ်၊ ကျုံကျိုက်၊ ကျုံခမ္မန်၊ သန္ဓ်
သနော့ စသော မွန်အမည် ရွာများလည်း အများအပြား ရှိသည်။ ယခုအခါ
ကျွန်တော်တို့၏ ကျေးရွာဒေသတစ်ဝိုက်၌ မွန်လူမျိုးနှင့် မွန်ယဉ်ကျေးမှု
အငွေ့အသက် လုံးဝရှာမရသော်လည်း တစ်ခေတ်တစ်ခါတုန်းကမူ မွန်

လူမျိုးတို့ အခြေစိုက်ခဲ့ပေလိမ့်မည်။

ဟင်္သာတဟူသော အမည်သည်ပင် မွန်အမည် ဖြစ်သည်။ တရုတ် ပြေးမင်း ဟင်းအခွက်တစ်ရာ တ,သည့်နေရာဖြစ်၍ ဟင်္သာတ ခေါ်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဟင်္သာဖိုကို ဟင်္သာမက တ,သဖြင့် ဟင်္သာတ ခေါ် သည် ဟူ၍လည်းကောင်း ပြောကြခြင်းမှာ ယုံတမ်းစကားမျှသာ ဖြစ်သည်။ ဟင်္သာတသည် မွန်အမည်သာ ဖြစ်သည်။ ဟင်္သာတမျှသာမက မြောင်းမြ၊ ဝါးခယ်မ၊ ပန်းတနော်၊ ကျုံပျော်၊ ဒေးဒရဲ၊ ကျိုတ်လတ်၊ ကျိုက်ပိ၊ ဒလ၊ မော်လမြိုင် စသော ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် အောက်ပြည်အောက်ရွာ က မြို့ရွာအမည်များမှာမူ မွန်အမည်များသာ ဖြစ်သည်။ ‘ဧရာဝတီ’ ဟူသော အမည်မှာမူ မွန်အမည် မဟုတ်ပေ။ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၏ ရှေးဟောင်း မြစ်တစ်မြစ်၏ အမည် ဖြစ်သည်။ ဟိမဝန္တာတောင်ဝှမ်းမှ မြစ်ဖျားခံ စီးဆင်းလာသော ရှေးဟောင်း မြစ်တစ်မြစ်၏ အမည်မှာ ‘ဣရာဝတီ’ ဖြစ်သည် ‘ဧရာဝတီ’မှာ ယင်းအမည်မှ ဆင်းသက်လာခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။

ကမ္ဘာ့သမိုင်းကို ကြည့်ကြည့်၊ မြန်မာ့သမိုင်းကို ကြည့်ကြည့် လူမျိုးတစ်မျိုးသည် တစ်နေရာတည်းတွင် ဦးဆွေးဆံမြည့် ရာသက်ပန် နေလေ့ မရှိကြပေ။ အခြေအနေအရ ရေကြည်ရာ မြက်နုရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြသည်။ အာရိယန်လူမျိုးတို့သည် အနောက်ဘက်မှ ပြောင်းရွှေ့လာပြီး အိန္ဒိယ၌ အခြေစိုက်နေကြသည်။ ထိုနည်းအတူပင် ရှ(က်)လူမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ မူဆလင်လူမျိုးတို့သည်လည်းကောင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်း ဝင်ရောက် အခြေစိုက်နေကြသည်။ ရှ(က်)လူမျိုးအနွယ်များကို ယခုအခါ တွင် အိန္ဒိယ၌ ရှာ၍ တွေ့မည်မဟုတ်သော်လည်း မူဆလင်လူမျိုးတို့မှာမူ မျိုးဆက်ပြတ်မသွားဘဲ ပြန့်ပွားနေကြသည်။

မွန်ဂိုလူမျိုးတို့သည် တစ်ချိန်က တရုတ်ပြည်တစ်ဝိုက်၌ အခြေစိုက် ကြသော်လည်း ယခုအခါတွင်မူ မျိုးဆက်ပြတ်သွားပြီ။ ဗိဿနိုး၊ ဟန်လင်း၊ သရေခေတ္တရာတို့သည် ပျူလူမျိုးတို့ အခြေစိုက်ရာ ဌာနများ ဖြစ်ကြသည်။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ရှည်ကြာလာသောအခါ ပျူမြို့ရွာများ တိမ်ကောသွားပြီး ပျူလူမျိုးဆက် ပျက်သုဉ်းသွားသည်။ သရေခေတ္တရာ ပျက်သွားသောအခါ သရေခေတ္တရာ ပျူများသည် ပုဂံဒေသသို့ ဆန်တက်သွားပြီးလျှင် ပုဂံ၌ စားကျက်အသစ် ရှာကြသည်။ ပုဂံဟူသော အမည်သည်ပင် ပျူဂါမ (ပျူ

တို့၏ရွာ) မှ ပုဂံ၊ ပုဂံမှ ပုဂံ ဖြစ်လာသည်ဟု အဆိုရှိကြသည်။

ကျွန်တော်တို့၏ ရပ်ရွာဒေသ တစ်ဝိုက်လည်း မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း မရှိသော သမိုင်းခေတ်တစ်ခေတ်က မွန်လူမျိုးတို့၏ နယ်မြေဒေသ ဖြစ်ခဲ့ဟန်တူသည်။ ယခုအခါတွင်ကား မွန်တို့ တည်ထောင်သွားခဲ့သော ရပ်ရွာဒေသများတွင် မြန်မာလူမျိုးတို့က နေရာဝင်ယူနေကြပြီး မွန်လူမျိုးတို့၏ ရပ်ရွာဒေသများမှာ အမည်နာမမျှသာ ကျန်တော့သည်။ ယခုစီးဆင်းနေသော ချောင်းမှာမူ မွန်လူမျိုးတို့ အခြေချစဉ်ကလည်း စီးဆင်းခဲ့သည်။ ကျိုကျိုက်၊ ကျိုမတ်၊ ကျိုခမ္မန် စသော မွန်ရွာများ၏ အမည်များ၌ 'ကျို' သည် 'ချောင်း' ဟူ၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

မည်သည့်ခေတ်ကာလကစပြီး ပေါ်ပေါက်လာသည် မသိရသော ကျွန်တော်တို့၏ချောင်းသည် ကျွန်တော်တို့လက်ထက်တွင်လည်း ကျွန်တော်တို့၏ ကျေးဇူးရှင်ပင် ဖြစ်နေသည်။ ထိုချောင်းကို အမှီပြု၍ ချောင်းကမ်းပါး၌ရှိသော ရွာသူရွာသားများသည် တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ ကူးသန်းသွားလာကြသည်။ စီးပွားကုန်သွယ်မှု ပြုကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ မမှတ်မိတမိ အချိန်၌ ချောင်းထဲတွင် ခရီးသည်တင် မော်တော်ကလေးများ အသွားအလာ ရှိဖူးသည်။ သို့သော်လည်း ကိုက်ပုံမရသဖြင့် အချိန်မကြာမီ ရပ်သွားကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ လှေများ၊ သမ္ဗန်များဖြင့်သာ အသွားအလာပြုလုပ်ကြသည်။ ချောင်းကမ်းပါး၌ ထိုင်ပြီး ကြည့်လျှင် ငါးပိလှေကြီးများ၊ စပါးလှေကြီးများ၊ အိုးလှေကြီးများနှင့် အခြား ကုန်ပစ္စည်းများ တင်သော လှေကြီးများသည် ချောင်းရိုးတစ်လျှောက်၌ အစုန်အဆန် လှော်ခတ်သွားလာနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ချောင်းဆုံချောင်းဖျားဖြစ်သော နတ်မော်တံတားဆိပ်၌လည်း ငါးပိလှေကြီးများ၊ စပါးလှေကြီးများ တန်းစီ ဆိုက်ကပ်ထားကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ရွာသား သမ္ဗန်ဆရာများလည်း ရှိသည်။ ယင်းတို့အနက် ဦးဘိုးဆိတ်အမည်ရှိ သမားရိုးကျ သမ္ဗန်ဆရာကြီးတစ်ဦး ရှိသည်။ ကျွန်တော့်အဖေ ဟင်္သာတသွားလျှင် ဦးဘိုးဆိတ်သမ္ဗန် အမြဲစီးသည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာမှ နတ်မော်ဆိပ်ကို သမ္ဗန်ခ တစ်မူးတစ်မတ်လောက်သာ ပေးရသည်။ ကျွန်တော် မမှတ်မိတမိ အရွယ်၌ ကျွန်တော်တို့ ချောင်းထဲတွင် အထူးခြားဆုံး သမ္ဗန်ဆရာတစ်ယောက် ရှိသည်။ ထိုသမ္ဗန်ဆရာမှာ

မြန်မာလူမျိုး မဟုတ်ပေ။ ဘယ်အချိန် စစ်တကောင်းက ရောက်လာသည် မသိပေ။ သူ့ကို 'အလီ' ဟု ခေါ်ခေါ်နေကြသည်ကို ကြားရသည်။ သူ့သမ္မန် ကလည်း ချောင်းထဲတွင် သွားလာလှော်ခတ်နေကြသော သမ္မန်များထဲတွင် တမူ ထူးခြားနေသည်။ သမ္မန်အားလုံးမှာ ဦးခပ်ပြားပြား သမ္မန်ကြီးများ ဖြစ်သော်လည်း သူ့သမ္မန်ကမူ သေးသေးလေးလေး ဖြစ်သည်။ ဦးကလေးလည်း ထောင်နေသည်။ သူ့သမ္မန်မျိုးကို သမ္မန်ဟုမခေါ်ဘဲ ငှက်ဟု ခေါ်ကြ သည်။

အလီသည် အားလျှင် သူ့သမ္မန် သို့မဟုတ် ငှက်ကလေးကို ကျွန် တော်တို့ အိမ်ဆိပ်က ချုံပုတ်ဘေးတွင် ဆိုက်ထားတတ်သည်။ အလီတွင် အိမ် မရှိပေ။ ထိုသမ္မန်ကလေး၊ ငှက်ကလေးသည်ပင် သူ့အိမ် ဖြစ်သည်။ သမ္မန်ပေါ်တွင် ထမင်းချက်စားသည်။ သမ္မန်ပေါ်၌ အိပ်သည်။ သမ္မန်ပေါ်၌ ဘုရားဝတ်ပြုသည်။ ဘုရားဝတ်ပြုချိန် ရောက်လာလျှင် မည်သည့်ကိစ္စ ရှိနေရှိနေ ဘုရားဝတ်မပြုဘဲ မနေပေ။ သမ္မန်ပေါ်၌ သူ ထမင်းချက် စား သောက်နေလျှင် ကျွန်တော်တို့ကလေးတစ်သိုက် သူ့ကို ဝိုင်းကြည့်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ လူမှန်းမသိတသိ အရွယ်၌ပင် အလီတစ်ယောက် ကျွန်တော် တို့ချောင်းထဲက ပျောက်သွားသည်။ သူ မရှိတော့သည်နှင့် လင်းတငှက် များကြားထဲက ငှက်ကလေးတစ်ကောင်နှင့်တူသော သူ၏ငှက်ကလေး ကိုလည်း မတွေ့ရတော့ပေ။

သမ္မန်သမား၊ လှေသမားများ၏ မဟာရန်သူမှာ ဗေဒါပင် ဖြစ် သည်။ မိုးဦးကျပြီဆိုလျှင် ဗေဒါပင်များ ပေါက်ပွားလာသည်ဖြစ်၍ ချောင်း တစ်ချောင်းလုံး ဗေဒါပင်များ ပြည့်ကျပ်နေကြသည်။ ထိုအခါများ၌ လှေ သမ္မန်များကို လှော်ခတ်၍ မသွားရတော့ပေ။ ထိုးဝါးနှင့်ထိုး၍ ထောက်၍ သွားရသည်။ လှေဦး၊ သမ္မန်ဦးက 'စပယ်ယာ' တစ်ယောက်က ထိုးဝါးဖြင့် ဗေဒါပင်များကို ဖယ်ရှင်းပေးရသည်။ ချောင်းထဲ ဗေဒါပင် ကျပ်နေသည့် အချိန်သည် လှေသမား သမ္မန်သမားများ ငိုကိန်းဆိုက်ရသည့်အချိန် ဖြစ် သည်။ တစ်နာရီလောက် သွားရမည့်ခရီးကို ငါးနာရီလောက် သွားနေ ရသည်။

ကျွန်တော်တို့ ချောင်းထဲတွင် တစ်ဖက်ကမ်းနှင့် တစ်ဖက်ကမ်း ကူးရန် နတ်မော်တံတားမှလွဲ၍ အခိုင်အခံ့ အုတ်တံတား မရှိပေ။ တစ်ဖက်

ကမ်းနှင့် တစ်ဖက်ကမ်း ကူးလိုလျှင် ကူးတို့လှေနှင့် ကူးရသည်။ စပါးပေါ် သည့် ရာသီတွင် စပါးလှည်းများ သွားနိုင်ရန်အတွက် ဝါးပိုးဝါးဖြင့် ယာယီတံတား ဆောက်လုပ်ထားတတ်ကြသည်။ သို့သော်လည်း စပါးရာသီ ကုန်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ယာယီတံတားကို ဖျက်ပစ်ကြသည်။ ယခု မကြာ သေးခင်ကလေးကမှ ကျွန်တော်တို့ရွာ၏အောက်ဘက် အတော် ကျသော ပျဉ်းမကုန်းရွာ၌ သိန်းသုံးဆယ်ကျော် အကုန်အကျခံလျက် 'ရန်အောင်မြင်' အမည်ရှိ သံတံတား ဆောက်လုပ်ထားသည်။

ချောင်းရိုးတစ်လျှောက်ရှိ ရွာများသည် ထိုချောင်းရေဖြင့်သာလျှင် အသက်ဆက်နေကြရသည်။ သောက်ရေမှတစ်ပါး အခြား အသုံးပြုသော ရေအားလုံးကို ချောင်းထဲက ခပ်ကြသည်။ သောက်ရေအတွက်မူ တွင်းရေ ကို အသုံးပြုကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရပ်ရွာဒေသသည် ရေကန်မရှိပေ။ ရေတွင်းသာ ရှိသည်။ ညနေစောင်း ရေချိုးချိန်၌ ဆိပ်ကမ်းများတွင် ရေခပ်သူများ၊ ရေချိုးသူများနှင့် စည်ကားနေသည်။ ညနေစောင်း အနောက် တွင် ဝင်မည့်ဆဲဆဲ နေသည် ဆိပ်ကမ်း၌ ထဘီရင်ရှားနှင့် ရေချိုးနေကြ သော ကျေးတောသူ လှပျိုဖြူတို့၏ မျက်နှာကို တသွေးတမွှေး ဖြစ်စေသည်။ မလှမ်းမကမ်း၌မူ ကာလသားများသည် ချောင်းလယ်လောက်အထိ လက် ပစ်ကူးသွားကြပြီး ဟန်ရေးပန်ရေး ပြနေကြသည်။

ချောင်းတစ်ဖက်ကမ်း ရေကူးသွားပြီး ချောင်းတစ်ဖက်ကမ်းက အရိပ်ကောင်းသော ချုံပုတ်အောက်တွင် ကျွန်တော်တို့ ပျော်ပွဲစားကြသည်။ ပျော်ပွဲစားသည် ဆိုသော်လည်း ဟင်းချက်ပြီး ယမကာနှင့် မြည်းကြခြင်း မဟုတ်ပေ။ ရေနွေးတည်ပြီး ရေနွေးကြမ်းနှင့် မြေပဲကြော် စားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ထက် ရေကူးကျင်လည်သော ကလေးခေါင်းဆောင်များက အိုးခွက်များနှင့် မြေပဲအစိမ်းကို လက်တစ်ဖက်နှင့် သယ်ယူပြီး ရေကူးသွား ကြသည်။ ချောင်း၏အကျယ်မှာ ပေတစ်ရာလောက်ရှိ၍ ခွေးကူးသလိုသာ ကူးတတ်သော မိမိတို့မှာမူ ချောင်းတစ်ဖက်ကမ်းရောက်အောင် ကူးမသွား နိုင်သည်ဖြစ်၍ ငှက်ပျောတုံးကိုဖြစ်စေ၊ ဝါးပိုးဝါးကိုဖြစ်စေ ဖက်ပြီး ကူး သွားကြရသည်။

ကျွန်တော်တို့၏ချောင်းသည် ရေငန် မဟုတ်၊ ရေချို ဖြစ်သည်။ ဒီရေအတက်အကျလည်း မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ခရီးသွား၊ ခရီးလာများအတွက်

ရေတက်ရေကျ စောင့်ရသည် မရှိပေ။ ငါးသလောက်ကဲ့သို့သော ငါးများ မှတစ်ပါး မြန်မာနိုင်ငံ မြစ်များ၊ ချောင်းများတွင်ရှိသော ငါးတိုင်းလိုလို ကျွန်တော်တို့ချောင်း၌ ရှိသည်။ တခြား မြစ်များ၊ ချောင်းများတွင် မရှိသော ငါးအမျိုးအစားပင် ကျွန်တော်တို့ချောင်း၌ တွေ့ရသည်။ တလောက မြသန်းတင့်က ဝင်းဦး အစားကြမ်းပုံကို ပြောပြသည်။ ဝင်းဦးသည် အဆိပ်ဖြစ်စေတတ်သော သည်းခြေကို ထုတ်ပြီး ငါးပူတင်းကို ဟင်းချက် စားသည်။ ဟင်းချက်စားလို့ရသည့် ငါးပူတင်း ကျွန်တော်တို့ချောင်းတွင် မရှိပေ။ ကျွန်တော်တို့ချောင်းထဲတွင်ရှိသော ငါးပူတင်းမှာ အရှည်တစ်မိုက် မရှိတရှိ အကောင်သေးသေးလေး ဖြစ်သည်။ ဗိုက်သားတစ်ခုလုံး ဖြူနေသည်။ ငါးပူတင်းကို မစားကြပေ။ ကလေးများကသာ ကစားကြသည်။ ငါးပူတင်းပါးစပ်ကို မှုတ်လိုက်လျှင် ငါးပူတင်း၏ ဝမ်းဗိုက်သည် ပူဖောင်းကို မှုတ်လိုက်သလို ဖောင်းလာသည်။ သန်လျင်မြို့နယ် လဟာရက်ရွာ၌ ကျွန်တော်တို့ နေဖူးသည်။ ထိုဒေသတစ်ဝိုက်ရှိ ပဲခူးမြစ်ထဲက ငါးပူတင်းမှာ မူ တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ ငါးပူတင်းကို တခြား ငါးများလိုပင် ချက်စားကြသည်။ သို့သော်လည်း အရသာ လုံးဝမရှိ။ အရသာမရှိသော ငါးဖြစ်၍ ဈေးပေါပေါနှင့်လည်း ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ငါးအမျိုးအစား အများဆုံးရှိသော ဒေသမှာ ရခိုင်ပြည်နယ် ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ မမြင်ဖူးသော မကြားဖူးသော ငါးအမျိုးအစားများ ရခိုင်ပြည်နယ်၌ အများအပြား ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့ချောင်းထဲတွင် တခြားမြစ်များ၊ ချောင်းများ၌ မရှိသော ငါးအမျိုးအစားများ ရှိသော်လည်း တခြားမြစ်များ၊ ချောင်းများ၌ ရှိသော တချို့ငါးမျိုးကိုမူ ကျွန်တော်တို့ချောင်း၌ မတွေ့ရပေ။ ဟင်္သာတမြို့နယ်ဒေသအတွင်းရှိ တခြားမြစ်များ၊ ချောင်းများ၌ရှိသော တချို့ငါးအမျိုးအစားပင် ကျွန်တော်တို့ချောင်း၌ မရှိပေ။

အရှင်တေဇောသာရ (ဒဂုန်ဦးထွန်းမြင့်) ၏နောင်တော် အရှင်စန္ဒသီရိ (ဦးညွန့်မောင်) သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီ တစ်ချိန်သောအခါက ဟင်္သာတမြို့ မြစ်ကွေ့ကျောင်းတိုက်သို့ ခေတ္တရောက်နေရင်း အရှင်အာဒိစ္စအမည်ရှိ ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါးနှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသွားသည်။ ရန်ကုန်ပြန်ရောက်သောအခါ အရှင်အာဒိစ္စထံ သစ္စာထား တေးထပ်တစ်ပုဒ် ရေး

ပို့လိုက်သည်။ ယင်းတေးထပ်မှာ 'အရှင်အာဒိစ္စရဲ့ အတိတ်က မေတ္တာ၊ တစ်စိတ်ကမှ မလစ်ပါတယ်၊ နှစ်တစ်ရာတိုင်ရောက်၊ နံနံက ကြမ်းပိုးစော်မနံ' တောင်၊ တိုးလို့နော် ချစ်စိတ်မပျောက်၊ 'ဂျင်ခါးသီး' အဖုမပါ၊ ခရုမှာ ခြေပေါက်၊ ကရုဏာ သွေမဖောက်ပါဘု၊ နေအောက်က ပေါ်လာ၊ 'ငါးသင်းအုံ' တောင်တွေ တက်စေတော့၊ ရှောင်သွေဖျက် စိမ်းရက်နိုင်ပါ၊ 'ငါးဝက်မ' ဧရာမှာ၊ နေစရာ 'မကာ' ပေါ်ပါလို့၊ 'သာလဝေါ' ဆိပ်ကမ်း ဝယ်၊ ကူးတော့ 'ဒလယ်'၊ ပြုန်းစားကြီး မုန်းစိတ်မရွယ်တယ်၊ ထုံးအိတ် ကွယ်မည်းစေတော့လေး ...' ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ယင်းတေးထပ်မှာ မေတ္တာဘွဲ့၊ သစ္စာဘွဲ့၊ သက်သက်မျှသာ မဟုတ်ပေ။ ဟင်္သာတသားအတွက် ဟင်္သာတနယ်၏ ဒေသဝေါဟာရစကားလုံးများ တန်းစီပြုပြီး သစ္စာစကားဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဟင်္သာတနယ် တချို့ဒေသ၌ နံနံပင်ကို 'ကြမ်းပိုးစော်နံပင်' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကြက်ဟင်းခါးသီးကို 'ဂျင်ခါးသီး' ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ကြသည်။ 'မဆုံ' ဟူသော စကားကို 'မကာ'ဟု သုံးကြသည်။ 'ချက်ချင်း' ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို 'ပြုန်းစားကြီး' ဟု သုံးကြသည်။ ဟင်္သာတနယ်သူနယ်သားတို့သည် 'ရ'ကို 'လ'သံ ထွက်လေ့ရှိကြသည်။ 'သာရဝေါ' ကို သာလဝေါ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဒလယ်ကို ဒလယ်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ကြသည်။ ထိုတေးထပ်ထဲတွင် ဟင်္သာတနယ်၌သာ အခေါ်အဝေါ် ရှိသော 'ငါးသင်းအုံ' ငါးနှင့် 'ငါးဝက်မ' ငါးကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ သို့သော်လည်း ဟင်္သာတနယ်ထဲက ချောင်းတစ်ချောင်းဖြစ်သော ကျွန်တော်တို့ ချောင်းထဲ၌မူ ငါးဝက်မလည်း မရှိပေ။ ငါးသင်းအုံလည်း မရှိပေ။

ကျွန်တော်တို့ချောင်းထဲတွင် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ငါးဖမ်းကြသည်။ ပိုက်ထောင်ကြသည်။ ကွန်ပစ်ကြသည်။ မြူးထောင်ကြသည်။ ကောက်ဆွလို တံစဉ်လို သံကောက်ဖြင့် နုန်းထဲက ငါးရှဉ့်များကို ဖမ်းကြသည်။ ယက်သဲ့နှင့် ဖမ်းကြသည်။ ငါးများတံနှင့် ဖမ်းကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဖမ်းသည့်နည်းက တစ်မျိုး ဖြစ်သည်။ ကလေးဖမ်းနည်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ ဖမ်းသည့်နည်းကို 'ငါးကြမ်းတိုက်သည်'ဟု ခေါ်သည်။ သင်ဖြူးဖျာရက်သူများ အသုံးမဝင်သဖြင့် စွန့်ပစ်ထားသော သင်အူများကို ရစ်ပတ် ထွေးလုံးလျက် အထုံးအဖွဲ့လုပ်ပြီးလျှင် ချောင်းကမ်းစပ် ရေထဲတွင်

သင်အူထုံးအရှည် တစ်လံနှစ်လံလောက်ကို တစ်ယောက် အစွန်းတစ်ဖက်စီ ကိုင်လျက် ရေအောက် မြေပြင်ကနေပြီး ကမ်းစပ်အထိ ဆွဲတင်ကြသည်။ ယင်းသို့ သင်အူထုံးဖြင့် ကြမ်းတိုက်ဖမ်းသည့်အခါ သင်အူထုံးတွင် ငါး အသေးကလေးများ ပုစွန်ဆိတ်ကလေးများ ပါလာကြသည်။ ထိုအခါ တံငါသည်ကြီးဟန်ဆောင်နေကြသော ကျွန်တော်တို့ ပျော်ကြမြူးကြ သည်။ ငါးဖမ်းတမ်း ကစားခြင်းမျှသာဖြစ်၍ ဖမ်းမိသော ငါးကလေးများ၊ ပုစွန်ဆိတ်ကလေးများကို ရေထဲ ပြန်လွှတ်ပစ်လိုက်ကြသည်။

တစ်ခါတွင် ကျွန်တော် ကလေးငါးဖမ်းကစားနည်းက ကျော်တက် ပြီး လူကြီးငါးဖမ်းနည်းကို လုပ်ကြည့်သည်။ ရေစပ်ရှိ ချုံတောထဲက သစ်ကိုင်းတစ်ကိုင်းတွင် ငါးမျှားတံကို ချည်ပြီး ရေထဲတွင် ငါးစာတပ်ထား သော ငါးမျှားချိတ်ကို ချထားသည်။ လူကြီးတွေမသိအောင် တိတ်တိတ်ခိုး လုပ်ဖြစ်သည်။ တစ်နာရီလောက်အကြာတွင် ငါးမျှားတံကို သွားကြည့်သော အခါ ငါးမျှားချိတ်တွင် ငါးကြီးတစ်ကောင် မိနေသည်။ ငါးမျှားချိတ်ကို ဆွဲယူလိုက်သည်တွင် ငါးဆယ်သားလောက်ရှိသည့် ငါးရုံကြီးတစ်ကောင် လူးလူးလွန်လွန် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုအခါ မိမိ၏ လုပ်ငန်း အောင်မြင်သွားသည့်အတွက် ထခုန်မတတ် အားရဝမ်းသာလည်း ဖြစ်သွား သည်။ သို့သော်လည်း တစ်ဖက်ကလည်း ကြောက်သလိုလို စိတ်မကောင်း သလိုလိုလည်း ဖြစ်လာသည်။ လူကြီးတွေ ငါးဖမ်းသည့်နည်းကို ကလေး ဘဝ လက်တည့်စမ်းကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကစားကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် လောက်လောက်လားလား ငါးကြီးတစ်ကောင် ဖမ်းမိလာသော အခါ ဘာလုပ်ရမှန်း မသိတော့ပေ။ အိမ်ယူသွားလျှင်လည်း အမေနှင့် အဖေ၏ အရိုက်ခံရတော့မည်။ အမေ၏ လက်သံမှာ မှုစရာ သည်လောက် မဟုတ်သော်လည်း အဖေ၏ လက်သံမှာ ပြောင်လှသည်။ တခြား အဖော် အပေါင်းများအား ငါးကြီးကို ပြ၍ ကြွားလိုလှသော်လည်း မိမိလက်ထဲက အပိုင်စီးသွားမှာလည်း စိုးရိမ်နေရသည်။ ယင်းသို့ ဝမ်းသာ ဝမ်းနည်းနှင့် ဘာလုပ်ရမှန်း မသိဘဲ ငါးကြီးကို ခေတ္တ ကိုင်ကြည့်နေမိသည်။ မိမိလက် ထဲတွင် ငါးကြီးက လူးလွန်လှုပ်ရှားနေသည်။ နောက်ဆုံး၌ အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းကို ရွေးချယ်လိုက်သည်။ ငါးကြီးကို ရေထဲ ပြန်လွှတ်လိုက်လေ သည်။

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အနည်းငယ်ခန့်က နေရပ် တစ်ခေါက် ပြန်ရောက်
သွားသည်။ ကျွန်တော်တို့ ချောင်းထဲတွင် အခြေအနေ ပြောင်းလဲနေပြီ။
ချောင်းထဲတွင် လှေသမ္ဗန်များ ရှိသော်လည်း အလုပ်မဖြစ်ကြတော့ပေ။
လူလှော်ခတ်သည့် လှေသမ္ဗန်များ၏ နေရာ၌ ကူဘိုတာ စက်တပ်လှေ
သမ္ဗန်များ ရောက်နေကြပြီ။ သို့သော် ချောင်းထဲတွင် ယခင်ကလို ငါးပိ
လှေကြီးများ၊ စပါးလှေကြီးများနှင့် အခြားကုန်စည်ပစ္စည်းများ တင်ဆောင်
ထားသော လှေသမ္ဗန်ကြီးများ သွားလာနေကြသည်ကို မတွေ့ရတော့ပေ။
နတ်မော်ဆိပ်ကမ်း၌လည်း ငါးပိလှေကြီးများ၊ စပါးလှေကြီးများ တန်းစီ
ဆိုက်ကပ်ထားသည်ကို မတွေ့ရတော့ပေ။ ယင်းမှာ ဦးထောင်ပဲ့နင်း
သဘောဖြစ်ပြီး တစ်ဖက်က ထောင်တက်လာသော်လည်း တစ်ဖက်ကမူ
စိုက်ဆင်းသွားလေပြီ။

ဤရွာနှင့် ဤလယ်ကွင်း

နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းပြည်များသို့ ရောက်သွားသည့်အခါတိုင်း အမေးခံရဆုံးသော မေးခွန်းတစ်ခု ရှိသည်။ ယင်းမေးခွန်းမှာ 'ခင်ဗျားတို့နိုင်ငံမှာ ဘယ်လို ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမျိုး ပြုလုပ်ပါသလဲ' ဟူသော မေးခွန်းဖြစ်သည်။ ယခု ယင်းမေးခွန်းမျိုးကို အမေးမခံရဘဲနှင့် ဖြေကြားလိုစိတ် ပေါ်လာသည်။ ကျွန်တော် ဖြေလိုသည့်အဖြေမှာ နိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သော အဖြေမဟုတ်ပေ။ ကျေးရွာတစ်ရွာနှင့် ပတ်သက်သော အဖြေဖြစ်သည်။ ကျေးရွာမှာလည်း တခြားကျေးရွာမဟုတ်ဘဲ ကျွန်တော်၏ ဇာတိ သန္ဓ်သင်္ဃော့ကျေးရွာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ်က ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် ရွာသူရွာသားများ လုပ်ကိုင်ကြသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအနက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ကြသော ကုန်ထုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ သင်ဖြူးဖျာရက်သည့်အလုပ် ဖြစ်သည်။ ယင်းအလုပ်မှာ အမျိုးသမီးများ၏အလုပ် ဖြစ်သည်။ အိမ်တိုင်းလိုလို၌ အမျိုးသမီးများသည် သင်ဖြူးဖျာရက်ကြသည်။ သင်ဖြူးဖျာရက်သည့် အလုပ်သည် အခြားလုပ်ငန်းတချို့ကဲ့သို့ပင် အဆင့်ဆင့်လုပ်ရသည့် အလုပ်မျိုး ဖြစ်သည်။ အစပထမတွင်

သင်ပင် စိုက်ပျိုးရသည်။ ကြီးထွားလာသော သင်ပင်များကို ခုတ်ပြီး နေလှန်းရသည်။ ခြောက်သွားသော သင်ပင်များကို အရွယ်တူ တိပြီး ခုတ်ပြီး သင်အချောင်းရေ လေးငါးဆယ်လောက်ကို တစ်စည်းစီ စည်းပြီးလျှင် သင်လုပ်ငန်းလုပ်သူများထံ တင်ပို့ရောင်းချသည်။ သင်ပင် စိုက်ပျိုးသည့် အလုပ်ကိုမူ ကျွန်တော်တို့ရွာ၌ မလုပ်ပေ။ ကျွန်တော်တို့ရွာ၏ ရေခံမြေခံတွင် သင်ပင် စိုက်ပျိုး၍မရပေ။ ပန်းတနော် စသော ဒေသများ၌ စိုက်ပျိုးသော သင်များကို သင်ကုန်သည်များထံမှ ဝယ်ယူရသည်။ သင်ကုန်သည်များ ရောင်းချသော သင်စည်းများကို အလိုရှိသလောက် ဝယ်ယူပြီး အိမ်တွင် လှောင်ထားကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ရွာ၏ သင်ဖြူးဖျာလုပ်ငန်းအစမှာ သင်ကုန်သည်များထံမှ ဝယ်ယူထားသော သင်စည်းကို ချောင်းထဲတွင် ရေစိမ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သင်ပင်စိုက်ပျိုးသော ဒေသများ၌ ခုတ်ထားသော သင်ပင်ကို ခြောက်သွားအောင် နေလှန်းရသည်။ ယခုတစ်ဖန် ခြောက်နေသော သင်ပင်ကို စိုပြီး ပွထလာအောင် ရေစိမ်ရပြန်သည်။ ချောင်းထဲတွင် ရေစိမ်ထားသော သင်အစည်း ပွထလာသောအခါ ဆယ်ယူပြီး သင်ဖြူးလုပ်ငန်း အစပြုကြသည်။ စိုပြီး ပွနေသော သင်ချောင်းကို ဓားငယ်ဖြင့် လေးငါးခြောက်စိတ်စိတ်ရသည်။ သင်ပင်မှာ အခြားသင်ပင်များနှင့် မတူပေ။ အခြားသင်ပင်များမှာ အတွင်း၌ အနှစ်ရှိပြီး အပေါ်ယံတွင် အခွံအကာ အပွေးများများရှိသည်။ သင်ပင်မှာမူ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပေ။ အလယ်အူတိုင်မှာ သုံး၍ မရပေ။ သင်ဖြူးဖျာ ရက်လုပ်သူများသည် သင်ပင်၏ အတွင်းသား အူတိုင်ကို စွန့်ပစ်ကြသည်။ သင်အူသည် ကျွန်တော်တို့ ကလေးများ ချောင်းထဲတွင် ငါးဖမ်းတမ်း ကစားသည့်အခါ၌ အသုံးကျသည်မှတစ်ပါး တခြားမည်သည့်ကိစ္စတွင်မှ အသုံးချ၍ မရပေ။ သင်လုပ်သူများ စွန့်ပစ်ထားသော သင်အူများကို လုံးထွေး ချည်နှောင်ပြီး ကမ်းစပ်တွင် ကျွန်တော်တို့ ငါးကြမ်းတိုက်ကြသည်။

သင်ပင်၏ အလယ်အူတိုင်ကို ထုတ်ပြီးသောအခါ သင်ပင်၏ အပြင်ပိုင်း ကျန်နေသည်။ ယင်းကျန်နေသော အပြင်ပိုင်းကို နှစ်မျှင် နှစ်ခု ဖြစ်အောင် ထိပ်တွင် ဓားရာပေးလျက် အတွင်းဘက်က အစကို ပါးစပ်နှင့် ကိုက်ပြီးလျှင် ကျန်အပြင်ဘက် အချောပိုင်းကို လက်နှင့် ဆွဲယူပြီး ခြေ

ဆင်းထားသော ခြေဖဝါးတွင် ချိတ်၍ လက်တစ်ဆုံးအထိ ဆွဲယူသွားပါက အပြင်အချောနှင့် အတွင်းအကြမ်း နှစ်ပိုင်း နှစ်စ ဖြစ်သွားသည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်ခြင်းကို သင်ငင်သည်ဟု ခေါ်သည်။ အမျိုးသမီးများ ခြေဆင်းထိုင် ပြီး သင်ငင်ကြသည်။ အပြင်အချောပိုင်းကို သင်ဖြူး၏ အပေါ်ပိုင်း အချော အတွက် အသုံးပြုပြီး အတွင်းအကြမ်းပိုင်းကိုမူ သင်ဖြူးတွင် အလွှာနှစ်လွှာ ရှိသည့်အနက် အောက်ခံအလွှာအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သင်အူကြိုးကျစ်ရာ ၌လည်းကောင်း၊ ကြိုးမကျစ်ဘဲနှင့် တစ်စုံတစ်ခုကို ချည်ရာ၌လည်းကောင်း အသုံးပြုကြသည်။

သင်ကို အူတိုင်ထုတ်လျက် ကျန်အပိုင်းကို နှစ်ပိုင်း နှစ်စ ဖြစ်သွား အောင် သင်ပြီးလျှင် ယင်းနှစ်ခုစလုံးကို နေပူလှန်းရပြန်သည်။ ခြောက် သွေ့သွားသောအခါကျမှ သင်ဖြူးရက်ရသည်။ ရက်သောအခါ၌လည်း အပေါ်လွှာအတွက် အချောပိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ အောက်လွှာအတွက် အကြမ်းပိုင်းကိုလည်းကောင်း ထားပြီး တောင်းရက်သလို နှီးရက်သလို ရက်ရသည်။

သင်ဖြူးရက်သည့် အလုပ်ကို အမျိုးသမီးများသာ လုပ်ကြသည်။ သင်ဖြူးဖျာ တစ်ချပ်စာ ရက်ပြီးသောအခါ သင်ဖြူးအပေါ်ပိုင်းအလွှာချော နှင့် အောက်ခံအလွှာအကြမ်းကို အထက်အောက်ထပ်ပြီး အနားတွင် အနီ ရောင်ချည်နှင့် ချုပ်ရသည်။ သင်ဖြူးချုပ်သည့်အလုပ်ကိုမူ ယောက်ျားများ က လုပ်ကြသည်။ ယင်းသို့အားဖြင့် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကျော်လွန်သွား ပြီးမှ သင်ဖြူးဖျာဘဝ ရောက်ရသည်။ ကုန်ကြမ်းအဖြစ်မှ ကုန်ချောဖြစ် လာသော သင်ဖြူးများကို ထပ်ထပ်ပြီး တစ်လိပ်စီ လိပ်ထားကြသည်။ သင်ဖြူးလိပ်သည့်အလုပ်က အစ သင်ဖြူးနှင့်ပတ်သက်သော အလုပ် အားလုံးသည် ပညာသားပါပါ လုပ်ရသည့်အလုပ် ဖြစ်သည်။ လုပ်နေကျ မဟုတ်လျှင် သင်ဖြူးတစ်ချပ်ဖြစ်လာဖို့ မလွယ်ပေ။ အလိပ်လိုက် ရှိနေ သော သင်ဖြူးများကို သင်ဖြူးဖောက်သည်များ၊ သင်ဖြူးကုန်သည်များ လာပြီး ကြိုက်ဈေးပေးမှ ရောင်းချကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ရွာ၏ အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း စီးပွားရေး တစ်ခုမှာ စက်ချုပ်သည့်အလုပ် ဖြစ်သည်။ အပ်ချုပ်အလုပ် ဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ အပ်ထည် တစ်ထည်စ နှစ်ထည်စ ချုပ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။

ဟင်္သာတမြို့ပေါ်ရှိ အထည်ကုန်သည်များထံမှ ပိတ်အုပ်များကို အုပ်လိုက် ယူပြီးလျှင် အင်္ကျီချုပ်ပြီး မိမိယူသည့်ဆိုင်ကိုပင် ပြန်သွင်းသည့်အလုပ် ဖြစ်သည်။ ယင်းအလုပ်ကို ကျွန်တော်၏ဖခင်ကိုယ်တိုင် လုပ်သည်။ ကိစ္စ တစ်ခုခုနှင့် ပုံစံများကို ဖြည့်ရသည့်အခါ 'ဖခင်၏လုပ်ငန်း' နေရာတွင် ကျွန်တော်သည် ပြီးစလွယ် 'တောင်သူလယ်သမား'ဟု ဖြည့်လေ့ရှိသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်၏အဖေသည် တောင်သူလယ်သမား မဟုတ် ပေ။ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်းလုပ်သူ ဖြစ်သည်။ ဟင်္သာတမြို့ပေါ်၌ အထည် လက်ကားရောင်းသူများမှာ များသောအားဖြင့် အိန္ဒိယလူမျိုး ဘာဘူများ ဖြစ်ကြသည်။ အထည်ကုန်သည်များထဲတွင် မြန်မာလူမျိုးများလည်း တစ်ယောက်စ နှစ်ယောက်စ ရှိသည်။ ယင်းတို့အထဲက ကျွန်တော် မှတ်မိ နေသည်မှာ ဦးဘိုးစုနှင့် ဒေါ်မှင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဦးဘိုးစုနှင့် ဒေါ်မှင်မှာ အတာခေါ် ဗိုလ်ဘသိန်း (ဂျပန်ခေတ်က လေထီးနှင့်အဆင်း ကွယ်လွန် သွားသူ တော်လှန်ရေးတပ်သား) ၏ မိဘများ ဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်တော်၏အဖေသည် ဟင်္သာတမြို့ရှိ အထည်ကုန်သည် ဘာဘူ တချို့နှင့် စတိုင်းဆိုင်ပိုင်ရှင် ဦးဘိုးစု၊ ဒေါ်မှင်တို့၏ ဖောက်သည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအထည်လက်ကားဆိုင်ကြီးများမှ သေ့ဘတ်ဆိပ်၊ ဇာမဏီတံဆိပ် ပိတ်အုပ်များကို ယူလာပြီးလျှင် ရှုပ်အင်္ကျီချုပ်ပြီး ပြန်သွင်းသည်။ အိမ်တွင် စင်းကားအပ်ချုပ်စက် သုံးလေးလုံး ရှိသည်။ သူကိုယ်တိုင်လည်း ချုပ် သည်။ တခြား စက်မထားနိုင်ကြသော စက်ချုပ်သမားများအားလည်း အိမ်ခေါ်ပြီး အခကြေးငွေနှင့် ထည်ချင်း အချုပ်ခိုင်းသည်။ တခြား အပ်ချုပ် စက်ရှိသော အိမ်များကလည်း ယူပြီး ချုပ်ကြသည်။ ပိတ် လေးငါးအုပ်စာ ချုပ်ပြီးသောအခါ ရှုပ်အင်္ကျီများကို ထုပ်ပိုးပြီး သက်ဆိုင်ရာ အထည်ဆိုင် ကြီးများတွင် ပြန်သွင်းသည်။ ယင်းသို့ အပ်ချုပ်လုပ်ငန်း ကျယ်ကျယ်ပြန့် ပြန့် လုပ်ကြသူများမှာ ကျွန်တော်တို့ရွာတွင် လေးငါးခြောက်ဦး ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာက ရှုပ်အင်္ကျီချုပ်သူများမှာ ကျွမ်းကျင်မှု ရှိကြသည်။ နောက်ပိုင်း ပုသိမ်၊ မြောင်းမြ စသော မြို့ကြီးများသို့ ပြောင်းရွှေ့လျက် အပ်ချုပ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ကြသောအခါ ထိုဒေသများတွင်လည်း သန့် သနော့ရွာထွက် အပ်ချုပ်သမားများသည် နာမည်ရ အပ်ချုပ်သမားများ ဖြစ်လာကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ရွာ၏ အခြား သက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုလုပ်ငန်း တစ်ခုမှာ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြား ကျေးလက်တောရွာများ၌ အလုပ်များသော လယ်ယာလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက် စည်းရိုးကျော်သွားသည်နှင့် လယ်ကွင်းကြီး ရှိသည်။ ထိုလယ်ကွင်းကြီးမှာ ရွာမှ ကြည့်လိုက်လျှင် ဘယ်ဆီဘယ်နေရာ၌ အဆုံးသတ်သည်ကိုပင် မမြင်ရပေ။ ကျယ်ပြန့်ကြီးမားသော လယ်ကွင်းကြီးထဲတွင် ကျေးရွာများက တစ်ကန့်ပြီး တစ်ကန့် ပုဒ်မ ခြားထားသလို ရှိနေကြသည်။ ပုဒ်မသဖွယ် ဖြစ်နေသော ကျေးရွာတစ်ရွာ ကျော်လွန်သွားသည်နှင့် အခြား လယ်ကွင်းတစ်ကွင်း စပြန်သည်။ လယ်ကွင်းကြီးမှာ ရွာနှင့် နယ်နိမိတ်ချင်း စပ်နေသည်ဖြစ်၍ တောင်သူလယ်သမားများအနေနှင့် လုပ်ငန်းခွင်သွားရန် ခရီးမဖင့်ကြပေ။ ရွာထဲက အိမ်ဘေးတွင် တင်းကုပ်ဆောက်ပြီး နွားများ ထားကြသည်။ မိမိ လုပ်ငန်းခွင်ဝေးသော တောင်သူလယ်သမားများမှာမူ လုပ်ငန်းရှိရာ၌ တဲထိုးပြီး လယ်လုပ်ကြသည်။ လယ်တဲကို ကျွန်တော်တို့ဒေသ၌ လယ်တဲဟု မခေါ်ဘဲ 'တင်းကုပ်'ဟု ခေါ်သည်။

မိမိ မိဘက တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်စေကာမူ ဦးကြီး ဦးလေး တချို့မှာ တောင်သူလယ်သမား ဖြစ်ကြသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ လယ်ကွင်းသည် ရွာနှင့် နယ်နိမိတ်ချင်း စပ်နေ၍ စိမ်းစိုညိုမှိုင်းနေသည့် စပါးပင်၊ အရောင်အသွေး မွဲခြောက်ခြောက် ရိုးပြတ်တော၊ တလင်းထဲက ရွှေရောင်စပါးပုံ၊ ရွာနီးချုပ်စပ်က ကောက်ရိုးပုံ စသည့် လယ်ယာ၏ ရာသီအလိုက် အမျိုးမျိုး အပြောင်းအလဲဖြစ်နေသည့် မြင်ကွင်းကို အမြဲ မပြတ် ရှုမြင်နေရသောကြောင့်လည်းကောင်း ကျွန်တော်သည် ငယ်စဉ်က တောင်သူလယ်သမားလောကနှင့် တရင်းတနှီး ဖြစ်နေသည်။ အရွယ်ရောက်ပြီး မြို့ပြသို့ရောက်မှ တောင်သူလယ်သမားလောကနှင့် စိမ်းသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ လယ်တော ယာတောနှင့် ဝေးသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးအလုပ်၌ လူတွေ စားသုံး၍ရသည့် ဆန်စပါး အဖြစ် ရောက်ရှိရန်အတွက် သင်ဖြူးဖျာ ရက်သည့် အလုပ်ထက်ပင် အဆင့်များစွာကို ကျော်ဖြတ်သွားရသည်။ ပထမအဆင့်မှာ မိုးဦးကျ ပျိုးကြီသည့်အလုပ်နှင့် လယ်ထွန်သည့်အလုပ်၊ ထယ်ထိုးသည့်အလုပ် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ပျိုးနုတ် ကောက်စိုက် အလုပ်လုပ်ကြရသည်။ ကြိထား

သော ပျိုးပင်များ စိုက်၍ရသည့်အရွယ် ရောက်လာသောအခါ ပျိုးပင်များကို နုတ်၍ ကောက်စိုက်သမများက ထယ်ရေးကျပြီးသား လယ်ကွက်များတွင် ကောက်စိုက်ကြသည်။

ယင်းအဆင့်က စ၍ ကျွန်တော်တို့ ပါလာကြသည်။ ပါသည် ဆိုသည်မှာ မိမိကိုယ်တိုင် တောင်သူလယ်သမားအလုပ်တွင် ပါဝင်လုပ်ကိုင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ အပျော်သဘောနှင့် ကွင်းဆင်းကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ကောက်စိုက်ချိန်သည် တောင်သူလယ်သမားတို့၏ လုပ်ငန်းခွင်၌ ပျော်ရွှင်စရာအကောင်းဆုံး အချိန်တစ်ချိန် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်သည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်၌ မိန်းမနှင့် ယောက်ျား၊ အပျိုနှင့် လူပျို ရောနှောပေါင်းဆုံသည့်အချိန် ဖြစ်သည်။ ယောက်ျားများက ပျိုးနုတ်ပြီး မိန်းမများက ကောက်စိုက်ကြသည်။

ကောက်စိုက်ချိန်၌ လယ်ကွင်းတစ်ကွင်းလုံး ကောက်စိုက်သမများ၏တေးသံ လွှမ်းနေသည်။ မိုးရွာချိန်၌ လယ်ကွက်များထဲတွင် ပလီမဆောင်းပြီး ကောက်စိုက်နေကြသော ကောက်စိုက်သမများအား အဝေးက ကြည့်ရသည်မှာ ကောက်စိုက်သမများသည် လူတစ်ကိုယ်လုံး ခေါင်းချွန်ချွန် ကိုယ်ပြားပြား ပလီမအောက်တွင် ကွယ်ပျောက်နေပြီး ကုန်းကုန်းကွကွ ဖြစ်နေကြသဖြင့် လပိုင်များ ပင်လယ်ရေပြင်ပေါ်တွင် ယိမ်းကနေကြသလားဟု ထင်နေရသည်။ ကောက်စိုက်သမများ ဆောင်းသော ပလီမကို တချို့ဒေသ၌ ကဒူးဟု ခေါ်သည်။

ကောက်စိုက်သမများ ခေတ္တနားချိန်၌ ကောက်စိုက်သမများ အဆာပြေ စားရန် ကောက်ညှင်းပေါင်းဖြစ်စေ၊ အခြား စားစရာတစ်ခုခုကိုဖြစ်စေ သွားပို့ကြရသည်။ ကောက်ညှင်းပေါင်း အပိုများသည်။ ဤတွင် ကျွန်တော်တို့အခန်း ပါလာသည်။ ကောက်ညှင်းပေါင်းပို့သူနှင့် လိုက်သွားသည်။ ကောက်စိုက်သမများထံက ကောက်ညှင်းပေါင်း တောင်းစားသည်။

ကောက်စိုက်သမများ စိုက်ထားသော စပါးပင်များ ရှင်သန်လာပြီး လယ်ကွင်းတစ်ကွင်းလုံး ဘယ်နေရာကြည့်လိုက် ကြည့်လိုက် စိမ်းစို ညိုမှိုင်းနေသလို တွေ့ရသောအခါ လယ်သမားများ သူတို့၏ စပါးပင်များကို အရိပ်တကြည့်ကြည့်နှင့် ကြည့်ပြီး ပျော်နေကြသလို ကျွန်တော်တို့လည်း အူမြူးနေကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ အူမြူးကြခြင်းမှာ စပါးပင်ကို ကြည့်၍

အုမြူးခြင်း မဟုတ်ပေ။ ကန်သင်းဘေးက ပုစွန်လုံးတွင်းထဲတွင် ပုစွန်လုံး နှိုက်ကြရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ စပါးပင်များကြားထဲက ကန်သင်းတစ် လျှောက် ပြေးလွှားပြီး စွန်လွတ်ကြရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

လယ်ကွင်းထဲတွင် ကဏန်းမရှိပေ။ ကဏန်းထက်ငယ်သော ပုစွန် လုံး ရှိသည်။ ကဏန်းနှင့် ပုစွန်လုံးသည် ပုံစံအနေအထား အတူတူပင် ဖြစ်သော်လည်း ကဏန်းက ကြီးပြီး ပုစွန်လုံးက ငယ်သည်။ ပုစွန်လုံးသည် ကဏန်း၏ အသေးစား ဖြစ်သည်။ အရောင်အဆင်းလည်း မတူပေ။ ကဏန်းက အနီရောင်ဖြစ်ပြီး ပုစွန်လုံးက အရောင်စုံ ရှိသည်။ အနီရောင် လည်း ရှိသည်။ အညိုလည်း ရှိသည်။ မွဲခြောက်ခြောက်လည်း ရှိသည်။ ကဏန်းကို ဟင်းတစ်မည်အဖြစ် စားကြသော်လည်း ပုစွန်လုံးကိုမူ ကလေးများသာ မီးဖုတ်စားကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တချို့လယ်လုပ်သား များလည်း ပုစွန်လုံး မီးဖုတ်ထောင်းပြီး ငါးပိရည်ဖျော်အဖြစ် စားကြသည်။ အပေါ်တွင် ကျစ်စာခဲ တက်နေသဖြင့် ပုစွန်လုံးတွင်းကို အလွယ်တကူ သိနိုင်သည်။ ပုစွန်လုံးနှိုက်သည့်အခါသာလျှင် သတိထားရသည်။ အဖမ်း မတတ်လျှင် ပုစွန်လုံးလက်မနှင့် အညှပ်ခံရသည်။ ပုစွန်လုံးနှိုက်သော ကျွန်တော်တို့သည် မကြာခဏ ပုစွန်လုံး အညှပ်ခံကြရသည်။

ကန်သင်းပေါ် ခုန်ပေါက်ပြေးလွှားပြီး စွန်လွတ်ရသည်မှာလည်း ပျော်စရာကောင်းလှသည်။ ကျွန်တော်တို့လွတ်သော စွန်မှာ ဗမာစွန် ဖြစ် သည်။ ကုလားစွန် မဟုတ်ပေ။ ဗမာစွန်က ကုလားစွန်ထက် ပုံစံလှသည်။ ကြီးသည်။ အလျားရှည်သည်။ ဦးခေါင်းနှင့် အမြီးပါသည်။ အတောင် နှစ်ဖက်တွင်လည်း အလှအပ စွန်စက္ကူအစများ တွဲလွဲချထားသည်။ ကုလားစွန်မှာ အဆင်အပြင် အလှအပ လုံးဝမပါဘဲ လေးထောင့်စပ်စပ် မျှသာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဗမာစွန်က စွန်ကြိုးကို ဆွဲကိုင်ပြီး ပြေးပါမှ သစ်ပင်တစ်ဖျား အလွန်ဆုံး တက်သည်။ ကုလားစွန်မှာမူ ကောင်းကင် လေမိသွားလျှင် မိုးစွန်တစ်ဖျားအထိ တက်သည်။ ဗမာစွန်မှာ ကလေး ကစားသည့်စွန် ဖြစ်ပြီး ကုလားစွန်က လူကြီးကစားသည့်စွန် ဖြစ်သည်။

ဗမာစွန်မှာ ကလေးကစားသည့်စွန် ဖြစ်၍ ရိုးသား အပြစ်ကင်းစင် သော စိတ်ဓာတ်ပေါ်၌ အခြေခံသည်။ အပျော်အပါး အားကစားအတွက် သက်သက်သာ လွတ်သည်။ ကုလားစွန်ကမူ လူကြီးကစားသည့်စွန် ဖြစ်

၍ လောဘတရား၊ ဒေါသတရားများ အောက်ခြေ၌ လွှမ်းနေသည်။ သူ့စွန့်က တက်သည်၊ ငါ့စွန့်က တက်သည်ဟူ၍ သူ့နိုင် ငါနိုင် အပြိုင်သဘော ပါသည်။ ကောင်းကင်တက်နေသည့် စွန့်ကိုလည်း တစ်စွန့်နှင့် တစ်စွန့် ရန်ဖြစ်ခိုင်းသည်။ စွန့်တစ်စွန့်က အခြားစွန့် တစ်စွန့်ကို ဖြတ်ချသည်။ တစ်စွန့်နှင့် တစ်စွန့် ဖြတ်ရန်အတွက် လက်နက်တပ်ဆင်ပေးထားသည်။ မှန်စကို အမှုန့်ကြိတ်ပြီး ထမင်းရည်နှင့်ဖြစ်စေ၊ ကော်ရည်နှင့်ဖြစ်စေ ဖျော်ပြီး စွန့်ကြိုးတွင် သုတ်လိမ်းပေးထားခြင်းသည် တစ်ဖက်သားကို တိုက်ခိုက်ရန် လက်နက်တပ်ဆင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိစွန့် ပြတ်ကျ သွားသည့်အခါ စိတ်မကောင်းခြင်းဖြစ်ပြီး သူတစ်ပါးစွန့် ပြတ်ကျသွား သည့်အခါ ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်သည်။ သူတစ်ပါး စိတ်ဆင်းရဲခြင်းကို အခြေခံလျက် မိမိ ဝမ်းသာအားရဖြစ်ခြင်းမှာ တရားသော မှန်ကန်သော ပီတိသောမနဿ မဟုတ်ပေ။

ဗမာစွန့်လွှတ်ရာ၌ ပြေးလွှားလှုပ်ရှားနေရသဖြင့် စိတ်ရွှင်လန်းနေ သည်။ တက်ကြွနေသည်။ ကုလားစွန့် လွှတ်ရာ၌မူ တစ်နေရာတည်း၌ ထိုင်ပြီး ကောင်းကင်လေမိနေသော မိမိစွန့်ကိုသာ ကြည့်နေရသဖြင့် စိတ် ငြိမ်နေသည်။ သို့သော် ယင်းသမာဓိသည် ကောင်းသောသမာဓိ မဟုတ် ပေ။ တစ်ဖက်သားကို မည်သို့ အလဲထိုးရပါမည်နည်းဟု ဆင်ကြံ ကြံနေ သောသမာဓိ ဖြစ်သည်။ ငါးကိုသုတ်ရန် ဆည်ဝတွင် စောင့်နေသော ဗျိုင်း၏သမာဓိမျိုး ဖြစ်သည်။ ငါးများနေသော တံငါသည်၏ သမာဓိမျိုး ဖြစ်သည်။ ကြွက်ကို ခုန်အုပ်ရန် ချောင်းနေသော ကြောင်၏သမာဓိမျိုး ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ စွန့်လွှတ်ရာ၌ လေးနက်သော တရားသဘော တစ်ခု ရှိနေပေသည်။ အလွန်ဆုံး သစ်ပင်တစ်ဖျားလောက်သာ တက်သော ဗမာစွန့်မျှသာမက ကောင်းကင်လေ မိပြီး မိုးစွန့်တစ်ဖျား တက်နေသော ကုလားစွန့်လည်း လေအဟုန် လျော့သွားသည့်အခါဖြစ်စေ၊ အခြား တစ် စွန့်စွန့်က ဖြတ်ချလိုက်သည့်အခါဖြစ်စေ ကောင်းကင်မှ မြေပြင်သို့ ပြန် ကျလာရသည်။ သို့သော် ဗမာစွန့်က အကျသာပြီး ကုလားစွန့်က အကျနာ သည်။ ဗမာစွန့်က အကွဲအပြဲအပျက်အစီးမရှိဘဲ ပကတိအတိုင်း ကျလာ ပြီး ကုလားစွန့်ကမူ အခြားစွန့် တစ်စွန့်က ဖြတ်ချလိုက်သည့်အတွက်

တလိမ့်ခေါက်ကွေး ကျလာသည်။ အစုတ်အပြဲဘဝနှင့် ခေါင်မိုးပေါ်၌ တင်နေသော၊ သစ်ကိုင်းနှင့် ငြိနေသော၊ ဓာတ်ကြိုးနှင့် ငြိနေသော စွန်များမှာ ကုလားစွန်များ ဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့လယ်ကွင်း၌ ကုလားစွန် မလွတ်ပေ။ ဗမာစွန်ကိုသာ လွတ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ငယ်စဉ်က လွတ်သော စွန်မှာ ကြားကြားရွရွ လှလှပပ ဗမာစွန် ဖြစ်သည်။

ဖုံးတုံးလုံးတုံး တန်ဆောင်မုန်း ကျော်လွန်ပြီး စပါးရိတ်သိမ်းချိန် ရောက်လာသောအခါ ကျွန်တော်တို့ ပျော်ကြရပြန်သည်။ ကောက်လှိုင်းများ တလင်းအပြည့် ဖြစ်လာသည်။ စပါးနှင့် ကောက်ရိုး တခြားစီ ဖြစ်သွားအောင် ကောက်လှိုင်းများပေါ်တွင် နွားတပ်ထားသော လှည်းကို မောင်းရသည်။ ထိုအခါ နွားများသည် ဆီဆုံက နွားကဲ့သို့ တခြား အဝေး မသွားရဘဲ တလင်းတစ်ခုတည်းတွင်ပင် ကွေ့ပတ်သွားနေကြရသည်။ ထိုအချိန်၌ စပါးနယ်သော လှည်းပေါ်တွင် ကျွန်တော်တို့ တပျော်တပါးကြီး လိုက်စီးကြသည်။ ထိုအလုပ်မှာ တစ်နေ့အလုပ် မဟုတ်ပေ။ ကောက်ရိုးနှင့် စပါး တခြားစီ ဖြစ်သွားသည်အထိ ဖြစ်သည်။ စပါးနယ်ပြီးသော အခါ ကောက်ဆွနှင့် ကောက်ရိုးများကို ဖယ်ပစ်ရသည်။ ထို့နောက် စပါးများကို အမှိုက်နှင့် ရောမနေဘဲ စပါးသန့်သန့်ဖြစ်သွားအောင် စပါးလှေ့ကြသည်။ လှေ့ပြီးသောစပါးများကို တလင်းထဲတွင် စုပုံထားကြသည်။ ထိုအချိန်၌ တောင်သူလယ်သမားများသည် မိမိတို့ သွေးနှင့် ချွေးနှင့် ရင်းနှီးခဲ့ရသော ရွှေဝါရောင်စပါးပုံကြီးကို ကြည့်ကြည့်ပြီး ပီတိဖြစ်ကြရသည်။

သို့သော် သူတို့၏ ဝင်းပနေသော မျက်နှာသည် မကြာမီ ချစ်တီးကုလားများ ရွာထဲအဝင်အထွက် များလာသောအခါ ညှိုးညှိုးမှိန်မှိန် ဖြစ်သွားကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ရွာက လယ်သမားများမှာ ကိုယ့်လယ် ကိုယ်လုပ်ကြရသူများက နည်းပြီး သီးစားလုပ်ကြရသူ များသည်။ သူတစ်ပါးလယ်ကို အငှားလုပ်ကြရသူတို့သည် တလင်းထဲက သူတို့ လုံ့လဝီရိယ၏ အသီးအပွင့်ဖြစ်သော ရွှေဝါရောင် စပါးပုံကြီး ကြက်ပျောက်ငှက်ပျောက်ပျောက်သွားသောအခါ ပြုံးရာမှ မဲ့ကြရသည်။ မြေပိုင်ရှင်များမှာ အများအားဖြင့် ချစ်တီးများ ဖြစ်ကြသည်။

ကျွန်တော်တို့ရွာ၌ ရွာသူရွာသား မြေပိုင်ရှင် တစ်ဦးစ နှစ်ဦးစ ရှိ

သည့်အနက် တစ်ဦးမှာ ကျွန်တော်၏ဘကြီး ဦးဘိုးသီ ဖြစ်သည်။ ဦးဘိုးသီသည် လယ်မလုပ်ပေ။ လယ်ထဲဆင်းသည်ကိုပင် တစ်ခါမျှ မတွေ့ဖူးပေ။ သို့ရာတွင် စပါးပေါ်ချိန်၌ သူ့အိမ်ဘေးက စပါးကျိုကြီး စပါးအပြည့် ဖြစ်နေသည်။ စပါးဈေးကောင်းချိန်ကျမှ စပါးကျိုထဲက စပါးများကို ရောင်းချပစ်သည်။

တစ်နေ့သောအခါ၌ စပါးများကို ဆန်စက်တွင် သွားကြိတ်သလား ရောင်းသလား မသိ၊ စပါးကျိုထဲက စပါးများကို လှည်းအစီးပေါင်းများစွာ ဖြင့် သယ်ယူနေသည်။ စပါးကို ခြင်သူက ခြင်သည်။ စပါးတင်းတောင်း များကို ရိုင်ပတ် ပတ်ထားသော လှည်းထဲ လောင်းထည့်သူက ထည့်သည်။ တစ်စီးစာပြည့်သွားသောလှည်း ခြံထဲက ထွက်သွားသောအခါ နောက်ထပ် လှည်းအလွတ်တစ်စီး ရောက်လာပြန်သည်။ နောက်လှည်းတွင်လည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် စပါးတင်သည်။

ထိုအချိန်၌ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင်လုံး ငြိမ်သက်နေပြီး လူကြီးတစ်ယောက် မကြာခဏအော်နေသော 'ချိုလှိုင်' ဟူသည့် အသံတစ်သံကိုသာ လျှင် ကြားနေသည်။ ငြိမ်သက်နေသော ပတ်ဝန်းကျင်၌ ယင်းအသံတစ်သံ ကသာလျှင် လွှမ်းမိုးနေသည်။ အမှန်က 'ချိုးလိုက်'ဟူ၍ အော်သောအသံကို ကျွန်တော့်နားထဲတွင် 'ချိုလှိုင်'ဟု ကြားနေရခြင်း ဖြစ်သည်။ စပါးကျိုထဲက စပါးကို တင်းတောင်းထဲ ထည့်လျက် စတုတ်ဖြင့် ညှိပြီးသည့်အခါ ဂရီချိုးခိုင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ စပါးကျိုထဲက ထွက်သွားသောအခါ စပါးတင်းအရေအတွက်ကို ဂရီတံ သို့မဟုတ် တုတ်တံဖြင့် မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းကို ဂရီချိုးသည်ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် စပါးကျိုနား၌ မယောင်မလည် လုပ်နေသော ကျွန်တော်သည် ယခုခေတ် ခပ်ဆော့ဆော့ ကလေးများ အရှိန်လျှော့ပြီး မောင်းလာသော ကား၏ နောက်မြီး ခိုလိုက်သွားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆိုက်ကားနောက်မှ ခိုလိုက်သွားသကဲ့သို့လည်းကောင်း စပါးသယ်ပြီး မောင်းထွက်သွားသော လှည်းတစ်စီး၏ နောက်မြီးတွင် တွဲလွဲခို လိုက်သွားသည်။ ခြံဝရောက်သွားပြီး ရှေ့ဆက်လိုက်၍ မဖြစ်တော့မှ ခုန်ချလိုက်လေသည်။ ဤတွင် ထောင်နေသော သံတစ်ချောင်းပေါ် ခုန်ချမိလျက်သာ ဖြစ်သွားသည်။ ခြေဖဝါးတွင် သံစူးဝင်သွားသဖြင့် တစ်လလောက် ကျောင်းမတက်နိုင်တော့ဘဲ သံစူးသည့် ဒဏ်ရာကို

ဆေးကုနေရသည်။ ဆေးကုသည်ဆိုသော်လည်း ကျွန်တော်တို့က မမလေး ဟုခေါ်သည့် ဘကြီးဦးဘိုးသီ ဇနီး ဒေါ်စောလေးက သံစူးသည့်အနာထဲ သံပရာရည် ညှစ်ညှစ်ထည့်ပေးခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်ငယ်ငယ်တုန်းက မှတ်မှတ်ရရ ဒဏ်ရာအနာတရ သုံးကြိမ် သုံးခါ ရဖူးသည်။ ယင်းသုံးကြိမ် သုံးခါအနက် တစ်ခါမှာ ယခု သံစူးခြင်း ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ခါမှာ နွားမြိုင်အုပ်ရှေ့က နွားမ နင်းသွားသဖြင့် တစ်ပတ်လောက် မျက်စိဒဏ်ရာရသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ တတိယအနာမှာ ပေါင်ခြံတွင် သက်တံနာပေါက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပေါင်ခြံတွင် အကျိတ်ဖြစ် ပြီး ရက်အတော်အတန်ကြာကြာ ခံနေရသည်။ ပြည်မှည့်နေပြီ ဖြစ်သော် လည်း ပြည်မပေါက်သေး၍ ဝေဒနာ အလူးအလဲ ခံနေရသည်။ အမေ မိဘ လူကြီးသူမများက တတ်သမျှ မှတ်သမျှ လုပ်ကြသော်လည်း မည်သို့ မှ အကျိုး ထူးမလာပေ။ ဆရာဝန်လည်း မရှိပေ၊ ဆေးပေးခန်းလည်း မရှိပေ၊ ကျန်းမာရေးမှူးလည်း မရှိပေ။

ထိုအချိန်တွင် ကျွန်တော်တို့အိမ် လာနေကျဖြစ်သော ဟင်္သာတမြို့ မှ စင်းကားစက် ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ရောက်လာသည်။ ဝဝမည်းမည်း တောင့်တောင့်ခိုင်ခိုင်ကြီး ဖြစ်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်ကြီး မောင်းချဇား တစ်ချောင်း ဝှက်ယူလာသည်ကို ကျွန်တော် မသိပေ။ အနာကို ကြည့် သလိုလိုနှင့် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးသည် ဝှက်ယူလာသော မောင်းချဇားနှင့် လျှပ်တစ်ပြက် မျက်စိတစ်မှိတ် အတောအတွင်း ဆတ်ခနဲ အနာကို ခွဲ လိုက်သည်။ ကလေးမျှသာရှိသေးသော ကျွန်တော်သည် ကိုယ်စားလှယ် ကြီးကို ခြေနှင့်ကန်လိုက်ပြီး မအေ နှမ မိုးမွန်သွားအောင် ဆဲလေသည်။ ကိုယ်စားလှယ်ကြီးက အရယ်မပျက်ပေ။ သူ လက်ရဲဇက်ရဲ ခွဲလိုက်သည့် အတွက် သွေးပုပ်ပြည်ပုပ်များ ထွက်ပြီး အနာသက်သာ ပျောက်ကင်းသွား လေသည်။

လယ်သိမ်းချိန် ရောက်လာပြီဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့လည်း လယ်ကွင်း ထဲ အရောက်အပေါက် နည်းသွားကြသည်။ သို့သော်လည်း ရွာအပြင် ဘက်က ကောက်ရိုးပုံပေါ်တွင် မကြာခဏ ကျွမ်းသွားထိုးကြသည်။ လယ် ကွင်းထဲက နေရာလှမ်းလှမ်းတွင် ဆောက်ထားသော တချို့ ဆွေမျိုး လယ်သမားကြီးများ၏ တင်းကုပ်သို့သွားပြီး မှိုနတို သို့မဟုတ် လယ်ပတူ

ငါးပိရည်အတို့နှင့် ထမင်းမြိန်စားကြသည်။

ယင်းသို့အားဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် တောင်သူလယ်သမား သား သမီးတစ်ယောက် မဟုတ်သော်လည်း ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေးအရွယ် က လယ်တောထဲတွင် ကြီးပြင်းခဲ့သည်။ တောင်သူလယ်သမားဘဝနှင့် ရင်းနှီးခဲ့သည်။ နွားချေးနဲ့သင်းသင်းကို ရှူရှိုက်ခဲ့ရသည်။ ရွှေဝါရောင် စပါးပုံကြီးကို မြင်ခဲ့ရသည်။ စပါးပေါ်ချိန်၌ နဖူးတွင် အနီစက်နှင့် အဖြူ တန်း တို့ထားသော ချစ်တီးများ လမ်းသလားနေကြသည်ကို မြင်ခဲ့ရ သည်။ နွားနှင့်ဖက် ရန်းကြရသော တောင်သူလယ်သမား ဦးကြီးများကို မြင်ခဲ့ရသည်။ စပါးရိတ်ရင်း ပိုးထိပြီး ကွယ်လွန်သွားသော တောင်သူ လယ်သမား မသာကို ကြုံခဲ့ရသည်။

မိမိနှင့် လေးခွ

ကျောက်ခေတ်လူသားများသည် ရန်သူကို တိုက်ခိုက်ရန်နှင့် သားရဲ တိရစ္ဆာန်များကို သတ်ဖြတ် စားသောက်ရန်အတွက် ကျောက်လက်နက် များကို တီထွင်ပြုလုပ်ကြသည်။ ကျောက်ခေတ် ကျောက်လက်နက်မှ အစပြုခဲ့သော လက်နက်သမိုင်းသည် အဏုမြူဗုံး၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင်ဗုံး၊ ဒုံးပျံ များခေတ် တိုင်အောင် ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီ။ လက်နက်သမိုင်း ခေတ်အဆက် ဆက်၌ လက်နက်အမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီ။ ယင်းလက်နက်အမျိုးမျိုး ထဲတွင် လေးလည်း အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ လေးအနွယ်အဝင် လက်နက် များထဲတွင် ဒူးလေး၊ လင်းလေး၊ လောက်လေး စသည်တို့ ပါဝင်ကြသည်။

လေးအနွယ်ဝင် လက်နက်များ စတင်ပေါ်ပေါက်လာသည်မှာ ကျောက်လက်နက်ခေတ်နှင့် သံလက်နက်ခေတ် စပ်ကြားကာလတွင် ဖြစ် သည်။ ရှေးခေတ်အခါက 'ဓနုဝိဇ္ဇာ'ခေါ် လေးအတတ်ပညာသည် မင်းညီ မင်းသားများနှင့် စစ်သည်သူရဲများ သင်ကြားရသော လက်နက် အတတ် ပညာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ရှေးခေတ် စစ်သည်တော်များထဲတွင် လေးသည် တော်တို့သည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်ကြသည်။ ရှေးခေတ်အခါက ပန်းကုံးစွပ်ပွဲအတွက် ပညာစွမ်းပြကြရာ၌ လေးအတတ်ကို အဓိကထား